

Studie 1: De oorlog achter alle oorlogen

Maart 30-april 5

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Openbaring 12:7-8*

Lezen: *Openbaring 12:7-9; Kolossenzen 1:16; Ezechiël 28:12-15; Jesaja 14:12-14; Johannes 17:24; Genesis 3:15.*

Introductie:

De les van deze week maakt ons bekend met het onderwerp van het kosmische conflict, of de grote strijd, tussen Christus en Satan. We beginnen onze studie door de oorsprong van het kwaad onder de loep te nemen en de oplossing die God biedt aan de val van de mens in de zonde.

Diverse aspecten van het kosmische conflict verdienen onze aandacht. Ten eerste is de grote strijd niet eeuwig; het ontstond in de hemel toen Lucifer, een geschapen engel, een groep rebelse engelen aanvoerde die God uitdaagden, de eeuwige Schepper en Koning van alles dat leeft. We kunnen dus stellen dat, aangezien het kwaad een begin kent, er zeker ook een einde aan zal komen.

Ten tweede toont het kosmische conflict de radicale onverenigbaarheid tussen goed en kwaad. De partijen kunnen niet naast elkaar bestaan, nog elkaar tolereren. Beide groepen verlangen naar de uitroeiing van de andere groep. Toen het kwaad ontstond, ontkende dat het bestaansrecht van God en zijn heerschappij, ondanks de eeuwige natuur van God.

Verder schakelt de grote strijd enige vorm van filosofische of religieuze samenwerking uit, waarin goed en kwaad beide eeuwig zijn, gelijk aan elkaar en nodig. Het Bijbelse wereldbeeld sluit de noodzaak van kwaad pertinent uit. We hebben het kwaad niet nodig om te weten wat goed is en dit goede te waarderen. Ook is het kwaad niet nodig om het goede te laten floreren.

In de derde plaats, het feit dat het kwaad en de grote strijd in de hemel zijn ontstaan, wekt in de hoofden van rationele en vrije morele mensen de idee op dat het conflict in de eerste plaats spiritueel van aard is en daarom ook een spirituele oplossing moet krijgen. Hoewel het kwaad ontstond zonder tussenkomst van God (het kwaad ontstond immers tegen God), kan het niet zonder tussenkomst van God worden uitgeroeid. Het kwaad beschadigt van nature levende wezens en het universum op een fatale manier. Daarom kan alleen God met zijn bovennatuurlijke en scheppende kracht, het kwaad in zijn geheel uitroeien en de catastrofale gevolgen ongedaan maken.

Vanwege deze reden bestaat Gods verlossingsplan niet eenvoudig uit het identificeren, erkennen, op het matje roepen en bestraffen van de organisatoren van het kwaad. Dergelijke maatregelen zijn niet efficiënt en ook niet voldoende om het kwaad uit het universum te verbannen. In plaats daarvan lost God het probleem van de zonde op door de gevolgen op zichzelf te nemen, in Christus. Door zijn scheppende macht, neemt God actief deel aan de vernietiging van het kwaad en de reiniging en het herstel van het universum.

Thema:

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema's:

1. Het kwaad en het kosmische conflict ontstonden in een volmaakte hemel. Vervolgens verspreidde het zich naar de aarde, waar het wortel schoot in de harten en het verstand van vrije, morele mensen, die geschapen waren naar het beeld van God.
2. Het ultieme gevolg van kwaad en zonde is rebellie tegen God en zijn rijk.
3. De enige weg tot verlossing en het einde van het kosmische conflict, is door het kruis, de tussenkomst van Christus en zijn scheppende, herstellende macht.

Deel II: Commentaar

De adventistische leerstelling over de grote strijd

Zevendedagsadventisten hebben een uniek begrip ten aanzien van het ontstaan van de zonde en de oplossing ervoor. In tegenstelling tot andere christelijke groeperingen hebben adventisten geen fundamenteel geloofspunt dat gewijd is aan zonde. Zij integreren hun begrip ten aanzien van de zonde echter in de leerstelling van 'de grote strijd.' John M. Fowler wijst er terecht op dat 'geen enkele leerstelling ten aanzien van zonde compleet kan zijn zonder een begrip over dit thema van de grote strijd tussen Christus en Satan, tussen goed en kwaad. De kern van de strijd zijn de soevereiniteit en het karakter van God. Toen Lucifer de opstand tegen God veroorzaakte in de hemel . . . en toen de opstand tot een climax kwam, had God geen andere mogelijkheid dan de gevallen engelen te verbannen uit de hemel.'¹

Andere christenen geloven ook in de val van Lucifer en van Adam en, tot op zekere hoogte, ook in het kosmische conflict tussen God en Satan, maar adventisten hebben deze onderwerpen beschreven in een unieke leerstelling, ingekapseld in fundamenteel geloofspunt nummer 8:

'De hele mensheid is nu betrokken in een grote strijd tussen Christus en satan aangaande het karakter van God, zijn wet en zijn heerschappij over het universum. Dit conflict begon in de hemel, toen een geschapen wezen, begiftigd met vrijheid van keuze, in zelfverheffing tot satan, Gods tegenstander, werd, en een deel van de engelen tot opstand aanzette. Hij bracht de geest van opstand deze wereld in toen hij Adam en Eva tot zonde verleidde. Deze zonde van de mens had de vervorming van het beeld Gods in het mensdom tot gevolg. Dit leidde tot wanorde binnen de geschapen wereld, en de uiteindelijke vernietiging daarvan ten tijde van de allesomvattende zondvloed, zoals beschreven in de historische woorden van Genesis 1-11. Ten aanschouwen van de hele schepping werd deze wereld het strijdperk van het alomvattend conflict. Daarin zal God uiteindelijk als een God van liefde in het gelijk worden gesteld. Om zijn volk in deze strijd bij te staan, zendt Christus de heilige Geest en getrouwe engelen om hen te leiden, te beschermen, en te ondersteunen op de weg van het heil.'²

De Bijbelse leer of de val van de mens in zonde is ook verwoord in fundamenteel geloofspunt nummer 7, met de titel 'De natuur van de mens:'

'Man en vrouw werden naar het beeld Gods geschapen met persoonlijkheid, macht en vrijheid om te denken en te doen. Elk mens is een ondeelbare eenheid van lichaam, ziel en geest. Ofschoon als vrij wezen geschapen, blijft hij van God afhankelijk voor zijn leven en al het overige. Toen onze stamouders God ongehoorzaam werden, ontkenden zij hun afhankelijkheid van hem, en verloren hun hoge positie. Het beeld Gods in hen werd vervormd, en zij raakten aan de dood onderworpen. Hun nakomelingen delen in deze gevallen natuur en de gevolgen hiervan. Zij worden geboren met zwakheden en de neiging tot kwaad. Maar God verzoende in Christus de wereld met zichzelf en herstelt door zijn Geest in berouwvolle stervelingen het beeld van hun Maker. Zij zijn geschapen tot eer van God en geroepen om hem en elkaar lief te hebben en voor hun omgeving te zorgen.'³

Er zijn nog twee aanvullende aspecten ten aanzien van de adventistische leerstelling over de grote strijd die onze aandacht verdienen: (1) de oorsprong van het thema voor de grote strijd en (2) de historiciteit ervan.

¹ Fowler, "Sin," in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, ed. Raoul Dederen (Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000), blz. 241

² Geloofspunt 8 'De grote strijd' <https://www.adventist.org/the-great-controversy/>.

³ Geloofspunt 7 'De natuur van de mens' <https://www.adventist.org/nature-of-humanity/>.

In de eerste plaats vinden we het thema voor de grote strijd in de Bijbel en het ligt aan het fundament van de adventistische Bijbelse interpretatie en leerstellige ontwikkeling. In haar visie op de Bijbelse interpretatie schrijft Ellen White:

‘De Bijbel is zijn eigen uitlegger. De ene tekst moet met de andere worden vergeleken. De onderzoeker moet niet alleen leren het Woord te zien als één geheel, maar ook het verband tussen zijn onderdelen. Hij moet kennis verkrijgen van zijn grote kerngedachte, van Gods oorspronkelijk doel met de wereld, van het ontstaan van de grote strijd en van het werk der verlossing. Hij moet de natuur van de twee grondbeginselen die om de oppermacht strijden, verstaan en hun werking uit de verslagen van de geschiedenis en de profetie tot aan de grote voleinding toe, kunnen bewijzen. Hij moet zien hoe deze strijd binnensluipt in elke fase van de menselijke ervaring; hoe in elke levensdaad hijzelf of de een of de andere van de twee met elkaar in strijd zijnde beweegredenen openbaart; en hoe, of hij al dan niet wil, hij op dit ogenblik beslist aan welke kant van de strijd hij gevonden zal worden.’⁴

Als gevolg van deze Bijbelse benadering van interpretatie, is het thema van de grote strijd verbonden met alle andere Bijbelse leerstellingen in de adventistische theologie. De integratie van het thema van de grote strijd in de adventistische theologie begint bij de leerstelling over God, bij de essentie van zijn natuur als vrij, liefdevol, genadevol, rechtvaardig, eerlijk en trouw. Door de hele Bijbel heen zien we het thema van de grote strijd terugkomen in verbinding met onderstaande leerstellingen:

- (a) De leer van de schepping als uitdrukking van Gods liefde, vrijheid en macht.
- (b) De oorsprong van de menselijke natuur, zijn huidige staat en de uiteindelijke bestemming.
- (c) De val van de mensheid van zijn oorspronkelijke rechtvaardigheid en gemeenschap met God.
- (d) Gods verlossingsacties zoals we die zien in de menswording, zending, dood, opstanding, hemelvaart en bemiddelende dienst van Christus in het hemels heiligdom, en in zijn wederkomst.
- (e) Gods verlossende plan van rechtvaardiging, heiliging en de belofte van toekomstige glorie voor de mensheid.
- (f) Gods vestiging van zijn volk door de hele geschiedenis, uitmondend in de roeping van een rest in de eindtijd uit de protestante kerken om zijn laatste uitnodiging van genade aan de mensheid te verkondigen.
- (g) Het onderzoekend oordeel, millennium en uitvoerend oordeel van God, met als climax de vernietiging van het kwaad en het herstel van al het goed.

Ten tweede is de grote strijd van nature historisch. Omdat het traditionele christendom Griekse filosofische vooronderstellingen en concepten integreerde, zoals de immateriële, tijdloze, ruimteloze aard van de hemel, interpreteren veel christenen Bijbelse verwijzingen naar het kosmische conflict en naar de zondeval van de mens als allegorieën of theologische mythen. De adventistische historisch-grammaticale interpretatie van de Bijbel presenteert God echter als persoonlijk en historisch betrokken bij de geschiedenis van de zondeval van de mensheid en bij de geschiedenis van de verlossing. God, Lucifer, de engelen – zowel opstandig als rechtvaardig – Adam en Eva, en hun zondeval, zijn allemaal echte historische personages en gebeurtenissen. Jezus verwees naar Satan als een letterlijke, historische persoon, iemand die Jezus kende van vóór het begin van de geschiedenis van deze aarde, en die de grondlegger was van het kwaad en de zonde. Jezus verklaarde ooit aan de farizeeën dat zij noch kinderen van Abraham waren,⁵ noch kinderen van God,⁶ maar dat ze bij hun vader ‘de duivel’ hoorden: ‘Hij is vanaf het begin een moordenaar geweest. Hij hoort niet bij de waarheid, omdat er

⁴ Ellen White, Karaktervorming, blz. 192

⁵ Johannes 8:39-40

⁶ Johannes 8:41-42

geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een aartsleugenaar, de vader van de leugen.⁷

Johannes, die de Openbaring schreef, geeft ook een beeld van de duivel en het kosmische conflict en benoemt het als historische gebeurtenis. Naar het voorbeeld van Jezus, verbeeldt Johannes de duivel als ‘de slang van weleer, die duivel of Satan wordt genoemd en die de hele wereld misleidt.’⁸ Hij is de aanstoker van de oorlog, het kwaad en de misleiding in de hemel en op aarde. De directe context van Openbaring 12:7-9 suggereert dat de apostel Johannes zowel de duivel als het kosmische conflict als respectievelijk een historische entiteit en gebeurtenis beschouwde: even historisch als God zelf,⁹ zo historisch als de geboorte en hemelvaart van Jezus,¹⁰ zo historisch als het bestaan van de kerk en de vervolgingen ertegen¹¹ en zo historisch als het kruis van Jezus, door wiens bloed wij gered zijn.¹² Hoewel we niet weten wanneer dit kosmische conflict in de hemel plaatsvond, geloven we dat het kan worden gedateerd ‘vóór de schepping van Adam en Eva en dat het net zo historisch was als de zondeval van de mensheid op instigatie van dezelfde Satan.’¹³

Deel III: Toepassing

Bespreek onderstaande vragen met je groep:

1. Wat denken mensen in jouw cultuur van het schijnbare bestaan van het conflict tussen goed en kwaad, zowel in onze wereld als in de menselijke samenleving? Hoe begrijpen zij de oorsprong van het kwaad? Geloven zij dat het kwaad ooit zal eindigen? Waarom of waarom niet? Hebben ze al de hoop op een einde aan het kwaad opgegeven? Zo ja, waarom? Misschien denken ze dat het kwaad hier zal blijven of zelfs noodzakelijk is om een soort evenwicht in het universum en in de geschiedenis te bewaren. Zo ja, leg dan uit waarom zij zich zo voelen. Hoe kun je het Bijbelse perspectief op het kwaad met hen delen?
2. Op welke manier beïnvloeden de verschillende theorieën over de oorsprong van het conflict tussen goed en kwaad het begrip van de menselijke moraliteit en verantwoordelijkheid? Neem bijvoorbeeld de evolutietheorie. Welke invloed heeft deze theorie op ons begrip van de oorsprong van het kwaad en, bijgevolg, op ons begrip van de menselijke moraliteit? Welke andere theorieën over de oorsprong van het kwaad kun je bedenken, naast evolutie, die in jouw cultuur gangbaar zijn?
3. Bedenk manieren om de adventistische leer van de oorsprong van het kwaad, van de grote strijd en van de Bijbelse hoop aan de mensen om je heen te beschrijven en uit te leggen. Hoe kun je deze Bijbelse waarheden delen met je vrienden, burens en collega's van andere christelijke denominaties of van andere religies, filosofieën of wereldbeschouwingen? Welke elementen zou je opnemen in de schets van je beschrijving van het grote conflict?

⁷ Johannes 8:44

⁸ Openbaring 12:7-9

⁹ Openbaring 12:5-6, 10, 17

¹⁰ Openbaring 12:5

¹¹ Openbaring 12:1, 6, 11, 13-15

¹² Openbaring 12:11

¹³ *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, blz. 241-242.

Studie 2: De hoofdvraag: liefde of egoïsme?

April 6-12

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Jesaja 41:10*

Lezen: *Lucas 19:41-42; Matteüs 23:37-38; 24:9, 21-22; Hebrreeën 11:35-38; Jesaja 41:10; Openbaring 2:10; Handelingen 2:44-47; Johannes 13:35.*

Introductie:

Vorige week hebben we de oorsprong van de grote strijd in de hemel en op aarde bestudeerd. Deze week richten we ons op de grote strijd in het leven en de geschiedenis van Gods volk, in het bijzonder op het snijpunt van Juda, het volk van God in het latere deel van het Oude Testament, met de kerk, Gods volk in het Nieuwe Testament.

Thema:

De les van deze week kent twee hoofdthema's:

1. Als gevolg van de verwerping van Christus verloor Juda officieel, als politieke entiteit, zijn status als bevoorrechte natie, als Gods speciale volk, en leed onder de gruwelijke ervaring van de verwoesting van Jeruzalem.
2. God vestigde zijn volk, het overblijfsel van Israël, nam daarin zowel Joden als heidenen op, en redde het van de rampen die Jeruzalem in het jaar 70 na Christus overkwamen. God leidde zijn kerk in haar missie om het evangelie van Jezus Christus te verkondigen, en naties om het goede nieuws te ontvangen en zich bij zijn nieuwe volk aan te sluiten.

Deel II: Commentaar

Een paar snelle feiten over Jeruzalem

De tragische val van Jeruzalem kan, tenminste gedeeltelijk, met onderstaande historische details beschreven worden:

1. Jeruzalem werd vernietigd tijdens de Eerste Joodse oorlog (66 – 73 na Chr.). De uitroeiing vond plaats tegen het einde van de regeerperiode van keizer Nero (54-68 na Chr.). De oorlog brak uit toen Gessius Florus, de nieuw benoemde Romeinse procureur voor Juda, een groot geldbedrag uit de tempelschatten in Jeruzalem in beslag nam.
2. De twee belangrijkste Romeinse generaals die gestuurd werden om de opstand neer te slaan waren Vespasianus en zijn zoon Titus. Beide werden later keizers.
3. De belegering van Jeruzalem begon serieuze vormen aan te nemen in het jaar 70. Gedurende de belegering waren de verdedigers van de stad grotendeels vertegenwoordigd in splintergroepen die regelmatig met elkaar in strijd waren. Ze verenigden zich alleen om de dreigende aanvallen van de Romeinen het hoofd te bieden.

4. Jeruzalem werd beschermd door drie muren. De eerste twee werden door de Romeinen geslecht in april 70 en de derde muur viel een paar maanden later, op 30 augustus. Op dezelfde dag werd ook de tempel platgebrand.
5. Volgens de Joodse historicus Josephus stierven er meer dan een miljoen mensen tijdens de belegering van Jeruzalem, terwijl een geschat aantal van 100.000 in gevangenschap werd weggevoerd. Jeruzalem en de tempel werden vernietigd. De buit die de Romeinen uit Jeruzalem meenamen diende als financiering voor de bouw van het Colosseum, één van de drukstbezochte monumenten in Rome.
6. Het Judaïsme onderging grote verandering nu het beroofd was van stad en tempel. Het centrum van de Joodse religie verplaatste zich van de tempel, offers en priesters, naar de wet. De Sadduceeën, de priesterklasse, verloren het grootste deel van hun macht en het Judaïsme werd een religie geleid door rabbijnen.

De val van Jeruzalem

Het is geen toeval dat Ellen White haar boek 'De grote strijd' begint met het hoofdstuk 'De verwoesting van Jeruzalem.' Zij begreep dat deze tragische gebeurtenis onder het Joodse volk de kern vormde van de grote strijd en van de identiteit en zending van de kerk. Waarom? Om die vraag te beantwoorden, moeten we eerst begrijpen waarom Jeruzalem viel.

Vanuit het gezichtspunt van de seculiere geschiedenis werden Jeruzalem en de tweede tempel vernietigd omdat de Joden in opstand kwamen tegen de supernatie van die tijd, het Romeinse Rijk. Ze werden genadeloos onder de voet gelopen, gedeeltelijk uit wraak, maar ook als waarschuwing voor andere mogelijke opstandelingen. In de voorbije eeuwen, na de val van Jeruzalem, hebben gelovige Joden de gebeurtenis meestal uitgelegd als een strafmaatregel die door God werd toegestaan. Sommige geleerden binnen het Judaïsme zeiden dat de Joden gezondigd hadden door het overtreden van Gods wet, waardoor ze immoreel werden. Anderen geloven dat de Joden teveel versplinterd en verdeeld en nooit de les van eenheid hadden geleerd. Hoe het ook in elkaar steekt, het is duidelijk dat God uit de gebeurtenissen een rest bewaarde om zijn doelen uit te voeren.

De Bijbel, en in het bijzonder het Nieuwe Testament, biedt echter ook een andere uitleg voor de vernietiging van de tempel. Ja, rebellie, misstanden, morele en sociale corruptie, interne strijd en verdeeldheid waren zeker hoofdredenen die leidden tot de val van Jeruzalem en de vernietiging van de tempel. Maar de situatie die deze tragedie veroorzaakte was diepgaander dan alleen deze feiten. Om te begrijpen wat de oorzaak was voor de vernietiging van de tempel, moeten we enkele zaken uit het Oude- en Nieuwe Testament belichten. Samen helpen deze punten ons de belangrijkste reden voor de ondergang van de tempel te begrijpen: de afwijzing van Christus en van Gods verbond door het leiderschap van Israël.

De oorspronkelijke tempel

Ten eerste, de oorspronkelijke tempel van Israël, die Salomo liet bouwen, werd vernietigd in 586 voor Christus, ongeveer 20 jaar nadat Juda was ingenomen door Nebukadnessar.¹⁴ De vernietiging vond waarschijnlijk plaats zo'n 100 jaar na de afvalligheid van het noord Israëliëse rijk en verovering daarvan door de Assyriërs. De twee gebeurtenissen – Israëls ondergang en de vernietiging van Salomo's tempel door de Babylonische strijdkrachten – vonden echter niet eenvoudigweg plaats omdat Israël verzuimde de eenheid te bewaren of vanwege het morele verval. Noordelijk Israël verdween als natie omdat het Gods verbond

¹⁴ Daniël 1:1-2

verwierp en andere goden aanbad.¹⁵ Net zoals Israël, had ook Juda te lijden onder slechte koningen en corrupte ambtenaren die leunden op afgoderij. Na verloop van tijd werden de perioden waarin Juda in afgoderij verviel intensiever en frequenter. Maar Juda verviel, in tegenstelling tot noordelijk Israël, niet in een permanente staat van afvalligheid. Er was geen officieel, nationaal beleid waarbij God vervangen werd door afgoderij. Daarom stond God de vernietiging van Juda's tempel en haar hoofdstad toe in 586 voor Christus, evenals de tijdelijke ballingschap van de bevolking, als strategie voor nationale vernieuwing.

De tweede tempel

De tweede tempel, ten tweede, werd vernietigd door de Romeinen in het jaar 70, ongeveer 35 jaar nadat Jezus drie gebeurtenissen had voorspeld: (1) God zou het koninkrijk van Juda afnemen en het aan een ander volk geven;¹⁶ (2) het huis van Juda, de tempel, zou 'aan zijn lot overgelaten' worden;¹⁷ en (3) de tempel zou volledig verwoest worden.¹⁸ De reden voor dit drievoudige oordeel? Het leiderschap van Juda faalde niet slechts in het voortbrengen van de vruchten van Gods rijk,¹⁹ maar weigerde bewust, net zoals het noordelijke Israël van weleer, zich onder de regelgeving en bescherming van God te plaatsen.²⁰ In het jaar 31 namen de leiders een officieel, bewust en weloverwogen besluit voor de Joodse natie; ze verwierpen Gods verbond, zijn verlossing en zijn Messias.²¹ Als gevolg hiervan stond God toe dat de aardse tempel vernietigd werd.

Gods genade

In de derde plaats gaf God Israël en Juda alle genade die nodig was voor verlossing en herstel voordat Hij toestond dat ze moesten lijden voor het verbreken van zijn verbond. Van de tijd van Mozes tot aan de vernietiging van de tweede tempel in het jaar 70, een periode van meer dan 1500 jaar, ervoer Juda Gods niet aflatende liefde. Ondanks hun fouten was God steeds bereid met hen samen te werken zolang zij zich hielden aan zijn verbond en gewillig waren te veranderen door zijn genade en kracht. Zelfs toen de Joodse leiders uiteindelijk besloten God te verwerpen, gevolgd door de aankondiging van verdoemenis door Jezus, gaf God hen nog 35 jaar voordat Hij zijn vonnis ten uitvoer bracht. Gedurende die genadetijd pleitten christenen, zoals Petrus,²² Stefanus²³ en Paulus²⁴ ervoor dat zij Jezus als Messias zouden aanvaarden en deelnemen aan het nieuwe verbond van God. Helaas moeten we constateren dat de leiders vasthielden aan hun verwerping van Christus en zelfs overgingen tot zware vervolgingen van christenen, met als climax de moord op Stefanus in het jaar 34. Ondanks zijn besluit Juda nu te verwerpen als natie die Hem representeerde, bleef God individuele Joden roepen zijn nieuwe verbond aan te nemen en toe te treden tot zijn rijk door zijn verlossing.

De val van Jeruzalem illustreert dus Gods omgang met zondaars in de grote strijd. Dit perspectief helpt gedeeltelijk bij het beantwoorden van onze oorspronkelijke vraag waarom Ellen White vond dat deze tragedie zo centraal stond in het thema van de grote strijd en de identiteit en missie van de kerk. Zij begreep dat de val van Jeruzalem ons de paradox van het oordeel kon laten begrijpen, namelijk, hoe goddelijke genade verleend kan worden aan

¹⁵ 1 Koningen 12:26-33; 2 Koningen 17:7-23

¹⁶ Matteüs 21:43

¹⁷ Matteüs 23:38

¹⁸ Matteüs 24:1-2

¹⁹ Matteüs 21:43

²⁰ Matteüs 23:37

²¹ Matteüs 26:1-3, 14-16, 57-68; 27:15-25; Johannes 19:1-15

²² Handelingen 2-4

²³ Handelingen 7

²⁴ Romeinen 9-11

zondaars terwijl tegelijk tegemoet gekomen wordt aan de eisen van goddelijk recht. Aan de ene kant zien we dat God vol liefde, compassie en geduld is, dat Hij bij zondaars pleit voor een terugkeer in zijn rijk. God wil niet dat zondaars de tweede dood sterven.²⁵ Aan de andere kant zien we dat God eerlijk en rechtvaardig is. Omdat Hij heilig is, kan Hij geen kwaad toestaan in zijn tegenwoordigheid. Hij respecteert echter het uiteindelijke besluit van individuen die ervoor kiezen hun eigen gang te gaan, Gods rijk, verbond, bescherming en bron van leven te verlaten. Toch blijft God zondaars waarschuwen dat zij zullen sterven wanneer zij de bescherming van zijn rijk en de genade van zijn verbond verwerpen. Buiten Gods verbond bestaat geen levensvreugde, vanwege de eenvoudige reden dat geen enkel geschapen wezen leven heeft, ongeleend of onverdiend, in zichzelf.

He verlossingsplan

Ten vierde ging God door met zijn verlossingsplan en zijn acties de grote strijd tot een goed einde te brengen, ondanks de terugval vanwege het verwerpen van het verbond. God beloofde dat Jezus, het zaad van Eva,²⁶ van Abraham²⁷ en van David,²⁸ verlossing aan de mensheid zou brengen, hen zou bevrijden van de overheersing van Satan en hen zou herstellen in Gods regering op aarde. Tegelijk beloofde God dat Jezus, het ware Lam van God en de vervulling van de aardse types voor het heiligdom,²⁹ de mensheid zou verlossen van de schuld en de macht van de zonde. Hoewel de geschiedenis van de mensheid af en toe richtingloos lijkt en overgelaten aan de misleidingen en grillen van Satan en de menselijke natuur, toont de Schrift een duidelijke voortzetting van Gods doelbewuste en heilzame implementatie van zijn plan en belofte tot verlossing. Toen zijn eigen volk Hem in de steek liet, werkte God onophoudelijk om hen bij Hem terug te brengen en de mensheid te verlossen uit de macht van de zonde. Abraham, Mozes en Juda zijn allemaal voorbeelden van de geredden en herstelden. Niets kan God tegenhouden zijn beloften en plannen ten uitvoer te brengen.

Typen en antitypen

Ten vijfde waren het aardse heiligdom en zijn offersysteem slechts antitypen van het komende offer en de zending van Jezus. Toen de eerste tempel vernietigd werd en Juda rouwde om de vervlogen glorie, vertelde God hen dat de echte glorie nog in de toekomst lag en niet afhankelijk was van materialen en architectuur, maar van degene naar wie het heiligdom verwees.³⁰ Daarom verloren de christenen hun hoop niet toen de tweede tempel in het jaar 70 werd vernietigd. In tegendeel, zij begrepen dat de aardse tempel zijn werk had volbracht door hen op Jezus te wijzen, zijn offer en zijn dienstwerk van verlossing in het echte heiligdom in de hemel. Type ontmoette antitype; symbool ontmoette de werkelijkheid. Na de menswording van Jezus, zijn dienstwerk, dood, opstanding en hemelvaart, richtte de grote strijd zich op het hemelse heiligdom. De brief aan de Hebreëen bespreekt de veranderingen en hun betekenis intensief. Daarom zijn Matteüs 24 met de vernietiging van de tweede tempel en de brief aan de Hebreëen met zijn gerichtheid op het hemelse heiligdom, extreem belangrijk voor het adventistische begrip van de grote strijd en voor de adventistische theologie in het algemeen.

Het was precies dit complexe begrip van de verwoesting van de tempel dat de apostolische en post-apostolische christenen gedurende de eerste paar eeuwen, en de geschriften van Ellen White in de negentiende eeuw, inspireerde tot inzicht in de identiteit en missie van de kerk. Nadat ze de verwoesting van de tempel hadden overleefd, verlegden de apostolische

²⁵ Ezechiël 33:11

²⁶ Genesis 3:15

²⁷ Genesis 12:2-3, 7; Galaten 3:16, 29

²⁸ 2 Samuel 7:12-15; Marcus 12:35-37

²⁹ Johannes 1:29; 2:19-22

³⁰ Ezra 3:12; Haggai 2:9; Matteüs 23:16-22

christenen hun aandacht van de tempel naar het hemelse heiligdom. Zij overwonnen de angst voor vervolging en de dood omdat zij de vergeving van zonden ervoeren in het offer van Christus aan het kruis en in geloof keken naar de bediening van Christus aan de rechterhand van God in de hemel. Ze wisten dat ze Gods volk waren, het nieuwe Israël, geroepen door God om zijn prachtige nieuws van verlossing te verkondigen aan de hele mensheid die in de greep was van de macht van Satan, zonde en dood. Ze deelden hun liefde door de mensen om hen heen te helpen met de middelen die ze ter beschikking hadden. En zij richtten de aandacht van anderen op het einde van de grote strijd, op het einde van het lijden en de dood, wanneer de Heer Jezus Christus naar de aarde zal terugkeren en Satan en de zonde voor altijd zal verslaan.

Deel III: Toepassing

1. Hoe denken de mensen in jouw cultuur over liefde en rechtvaardigheid? Hopen ze nog steeds dat er een tijd zal komen waarin de menselijke maatschappij in zijn geheel gekarakteriseerd zal worden door liefde en rechtvaardigheid? Waarom of waarom niet? Hoe zou je hen kunnen uitleggen dat er zonder Jezus geen blijvende liefde en rechtvaardigheid kan bestaan? Of dat er geen liefde en rechtvaardigheid kan bestaan buiten zijn openbaring van deze goddelijke kwaliteiten zoals getoond in zijn offer? Of dat liefde en rechtvaardigheid niet kunnen bestaan zonder dat de heilige Geest deze kwaliteiten aanstuurt en ontwikkelt in de mens?
2. Neem je eigen zendingsactiviteiten onder de loep. Begrijp jij duidelijk de betekenis van Jezus' woorden 'evangelie van het koninkrijk?' Hoe kan je dit evangelie in je eigen leven gestalte geven? Op welke manier kunnen jij en je gemeente dit evangelie verspreiden onder kleine en grotere groepen mensen in je omgeving?

Studie 3: Licht schijnt in de duisternis

April 13-19

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Johannes 12:35*

Lezen: *Openbaring 12:7-9; Johannes 8:44; Spreuken 23:23;. 4:18; Johannes 12:35; Psalm 119:30; Handelingen 20:27-32; 2 Tessalonicenzen 2:7-12; Johannes 8:32.*

Introductie:

Deze week kijken we toe hoe de apostolische- en post-apostolische kerk zich begeeft in de grote strijd tussen God en Satan.

Uit Jezus geboren, nam de kerk deel aan de grote strijd aan zijn kant. De kerk zou echter al snel dezelfde beproeving ervaren als Adam en Eva: twijfel aan het Woord van Jezus en de wens tot een compromis tussen zijn gezaghebbende geboden en de misleidende leer van Satan.

De les van deze week benadrukt dat de grote strijd bestaat uit twee ongelijke en onverenigbare kanten. De kanten zijn ongelijk vanwege wie God is en wie Satan is. God is de eeuwige, de Schepper, de liefhebbende en rechtvaardige Koning van het universum. Satan en het kwaad daarentegen kennen een begin en zullen daarom ook tot een einde komen. Satan, zonde en het kwaad zijn tijdelijke afwijkingen die, hoewel ze God en het hele universum raken, uitgeroeid zullen worden door onze almachtige, liefhebbende en rechtvaardige God. Het gevolg is dat de twee partijen in de grote strijd, God en Satan, eenvoudigweg nooit tot een compromis kunnen komen.

De Bijbel verbeeldt de grote strijd in termen van een conflict tussen twee radicaal tegengestelde krachten, zoals licht ten opzichte van duisternis of waarheid versus leugen. Het is waar, de kant van het kwaad maakt een hoop kabaal om tot een compromis met de waarheid te komen, dat is namelijk de enige kans voor het kwaad om te overwinnen. De kant van het kwaad probeert de overwinning veilig te stellen tegen elke prijs, door te proberen het goede, of hetgeen van God komt te vernietigen. Daarom is Satan constant aan het werk om de kerk tot een compromis te verleiden. Helaas is de kerk, net als onze eerste voorouders, in de val getrapt. De gevolgen van deze compromissen zijn tot op de dag van vandaag zichtbaar en voelbaar. God echter, de bron van waarheid en licht, zal nooit een compromis sluiten. Vertrouwen in God en trouw aan de waarheid, zoals geopenbaard in Jezus door de Schrift, zal de kerk beschermen tegen compromissen en ervoor zorgen dat we niet ten prooi vallen aan Satan.

Thema:

De les van deze week kent vier hoofdthema's:

1. Bij het weergeven van de grote strijd gebruikt de Bijbel diametraal tegenovergestelde termen, zoals licht en duisternis, om het feit te benadrukken dat God en zijn volk de waarheid op geen enkele manier kunnen compromitteren met dwaling en onwaarheid.
2. Vanaf de vroegste dagen van Jezus' bediening en in het daaropvolgende werk van zijn apostelen oefende Satan meedogenloos druk uit op de kerk om in dwaling te vervallen of, op zijn minst, compromissen te sluiten met Gods waarheid.

3. Het compromitteren van de waarheid komt echter neer op verraad aan God en de vernietiging van de waarheid zelf. Uiteindelijk komt zo'n compromis neer op het kiezen van de kant van Satan.
4. De enige manier waarop de kerk als overwinnaar uit de grote strijd tevoorschijn kan komen, is door trouw te blijven aan de goddelijke openbaring in Jezus Christus en aan Gods heilig Woord.

Deel II: Commentaar

Compromis

In verschillende sociale contexten, zoals het gezinsleven en de politiek, worden compromissen als acceptabel en in veel situaties zelfs als wenselijk beschouwd. In het algemeen verwijst het woord 'compromis' naar het bereiken van overeenstemming, het door wederzijdse concessie bereiken van een middenweg tussen de standpunten van twee of meer partijen. De sleutel tot een dergelijke overeenkomst ligt in 'concessie': elke partij moet iets afstaan, zodat beide, of alle partijen, naast elkaar kunnen blijven bestaan of kunnen blijven samenleven. In sommige gevallen sluit elke partij een compromis omdat niemand de kracht heeft om de andere kant met geweld te overtuigen, te overwinnen en te controleren. In andere gevallen sluiten de partijen een compromis eenvoudigweg omdat ze op vreedzame wijze als burens, of als familie willen samenleven, in liefde of wederzijds respect.

In de context van dit laatste perspectief heeft compromis zeker een positieve connotatie, omdat het verschijnt als een oplossing voor conflicten en als een kans voor vreedzaam samenleven. Dit soort compromissen komen vaak voor in ons dagelijks leven en brengen onderhandeling of tolerantie met zich mee. Over het algemeen wordt een compromis echter gezien als een negatief fenomeen, dat het verlies van een essentiële waarde, principe, waarheid of kwaliteit impliceert. Een gecompromitteerd geheel van medicijnen, immuunsysteem, nationale identiteit, onderwijs, moraliteit, reputatie, oogst of militaire positie zijn allemaal ongewenste en onaanvaardbare compromissen, omdat ze onze manier van leven of bestaan bedreigen.

Hoe zit het met God? Kon Hij geen compromis sluiten met de rebellerende engelen of met de gevallen mensen om de oorlog in de hemel te voorkomen en toe te staan dat alle partijen op vreedzame wijze kunnen samenleven? Had Hij niet op zijn minst de oppositionele partij kunnen tolereren? Als de tegenliggende partij onafhankelijkheid wilde of autonomie, had God dit verzoek dan niet gewoon kunnen toestaan? Had Hij de rebellen niet domweg een regio ergens in een hoekje van het universum aan kunnen bieden waar ze met elkaar konden wonen, in plaats van hen uit te roeien?

Het antwoord is ingewikkeld. Maar een aantal punten kunnen wellicht opheldering verschaffen.

Geen compromis door God

Ten eerste is er een kwalitatief verschil tussen onze dagelijkse onderhandelingen en het compromis dat Lucifer graag wilde bereiken. God heeft ons geschapen met alle vrijheid die nodig is om onszelf te uiten, om met anderen om te gaan en te onderhandelen, in liefde en in gerechtigheid. Er zijn echter enkele fysieke en morele beperkingen die niet in gevaar kunnen worden gebracht, omdat deze grenzen de basis van ons bestaan vormen. Dit fundament bestaat uit de waarheden dat God onze Schepper, onze Voorziener, onze Wetgever is (en als zodanig openbaart hoe we ons leven moeten leiden om gelukkig te zijn) en onze Koning. God is de Bron van ons leven. Zonder Hem kunnen wij

eenvoudigweg niet bestaan. Lucifer wilde juist dit fundament veranderen. Hij daagde Gods karakter, status en autoriteit uit en beweerde dat mensen goden zijn³¹ die een bestaan op zichzelf hebben en in staat zijn hun *eigen* betekenissen en normen voor het leven en hun geluk te creëren.

Ten tweede, en nauw verwant aan het bovenstaande punt, is er de aard van de zonde. Zonde is niet louter het koesteren van een afwijkende mening. Zonde is de bewuste en weloverwogen rebellie tegen God en de verwerping van Gods bewering dat Hij de enige Schepper, Voorziener, Wetgever en Koning is. De zonde kan het bestaan van zo'n God niet tolereren. De fundamentele impuls van de zonde is om deze God van zijn troon te stoten en het eigen ik als koning te installeren. Satan biedt echter een compromis. Hij zou bereid zijn afstand te doen van zijn oproep tot een totale afwijzing van Gods bestaan, zolang ook hij, Lucifer, als god erkend zou worden. God daarentegen laat geen ruimte voor een dergelijk compromis of voor onderhandelen met de zonde. Wat kan Hij van zijn kant toegeven? Kan Hij zeggen dat Hij niet de Schepper is? Kan Hij zeggen dat Hij niet de Voorziener is? Of dat Hij niet de Bron van het leven en de standaard van geluk en moraliteit is? Kan Hij zeggen dat engelen en mensen een leven kunnen hebben zonder Hem? Elk van deze dingen zou een leugen zijn. Terwijl een compromis een triomf voor Satan zou zijn, zou het voor God capitulatie betekenen.

Ten derde, en nauw verwant aan de eerste twee punten, gaat de hierboven beschreven situatie niet alleen over waarheid en eer, maar vormt zij de ultieme situatie ten aanzien van leven en dood. Laten we ons even voorstellen dat we Adam en Eva zijn. We bevinden ons in een situatie waarin Satan en God hun standpunten vóór de zondeval aan ons uitleggen. Satan beweert dat God tegen ons liegt, dat we autonoom zijn, dat we goden zijn en dat we onsterfelijk zijn. Bovendien beweert hij dat we Gods aanspraken kunnen verwerpen en niet zullen sterven,³² omdat we het leven, van oorsprong en zonder tussenkomst, in onszelf bevatten. Verder beschuldigt Satan God ervan zijn bewering dat Hij de Bron en levensstandaard is, te gebruiken om ons allemaal te beheersen. Deze goddelijke claim is voor Satan dictatuur, autocratie, misbruik, bedrog en onrechtvaardigheid. Volgens Satan bevestigt het feit dat God geen compromissen wil sluiten zijn beweringen. Om deze reden roept Satan ons op om los te komen van Gods 'leugens' en 'misbruik' en een nieuw bewustzijn en autonomie te ervaren waarin we ons oneindige en eeuwige goddelijke potentieel ontdekken en ervan genieten. Maar zijn dit niet slechts beschuldigingen en speculaties? Lopen we niet het risico te sterven of uit het bestaan te verdwijnen als we ons loskoppelen van God? Is het de moeite waard om het te proberen, alleen maar om een theorie empirisch te bewijzen? Lucifer vond het zeker de moeite waard om het risico te nemen.

God daarentegen vertelt ons dat Hij de enige Schepper en Voorziener is, en dat we dus niet zonder Hem kunnen bestaan. Hij vertelt ons dat als we Hem niet geloven, als we Hem en zijn bevestigingen verwerpen, we ons zullen loskoppelen van Hem, de Bron van het leven, en dat we zullen sterven, dat wil zeggen, uit het bestaan zullen verdwijnen. God legt ons uit dat deze uitkomst niet louter speculatie is, maar een feit, omdat Hij onze Schepper is. We hebben onszelf niet geschapen en we zijn niet eeuwig. Dit feit alleen al, gebaseerd op zijn Woord, moet voor ons voldoende zijn om Hem te geloven. God wijst er echter op dat zijn beweringen ook blijken uit ons vroegere en huidige leven: dat wil zeggen: zolang we Hem hebben geloofd en met Hem hebben geleefd, is iedereen gelukkig geweest. Het hele universum heeft soepel gefunctioneerd en er is niemand gestorven. God legt ons verder uit dat Hij geen compromissen kan sluiten, niet alleen omdat Hij gelijk heeft, maar omdat, als Hij afstand doet van zijn troon, wij allemaal en het hele universum uit het bestaan zullen verdwijnen, omdat Hij de enige Voorziener of Onderhouder van het bestaan en het leven is. Om deze reden roept God ons op Hem te geloven, Hem te vertrouwen, bij Hem te blijven en voor altijd gelukkig met Hem te leven.

³¹ Genesis 3:4

³² Genesis 3:4

Als je zo'n debat had beluisterd, wie zou je dan geloven?

Ten vierde aanvaardden onze oerouders, helaas voor de mensheid, de speculaties van Lucifer. Was het risico het nemen waard? Nee. De keuze van onze eerste ouders werd een tragedie voor hen en voor het hele menselijke ras. Bovendien is deze conclusie niet louter speculatie, maar gebaseerd op historisch en empirisch bewijs. In plaats van zich goddelijk te voelen en eeuwig te leven nadat ze Gods wet ongehoorzaam waren geweest, voelden Adam en Eva zich leeg, naakt, vol schaamte, en hun hart en relaties gebroken.³³ Bovendien begon het menselijk ras te lijden en te sterven. Lucifer stopte echter niet met zijn speculaties tegen Gods regering; hij stelde meer compromissen voor. Hij beweerde dat zijn zogenaamde theorie juist was, omdat Adam en Eva niet onmiddellijk stierven nadat ze God ongehoorzaam waren geweest. Wij zijn onsterfelijk, zo beweerde hij nu, omdat we een onsterfelijke ziel hebben, die na de dood naar een spirituele, etherische sfeer gaat. Tragisch genoeg zijn de meeste mensen in de val gelopen door deze onwaarheid te geloven. Bovendien begon Lucifer nu een beroep te doen op God en de mensheid om de realiteit van het bestaan van zonde en dood als het nieuwe normaal te accepteren. In de vele niet-Bijbelse religies die door de geschiedenis van de mensheid de overhand hebben gehad, heeft Satan voorgesteld het lijden en de dood te herdefiniëren en te herinterpreteren om zo hun alomtegenwoordige aanwezigheid te vermijden, die voortdurend zijn leugenachtige beweringen ondermijnt.

Ten vijfde bleef God trouw aan zichzelf. Hij legde uit dat Adam en Eva in leven bleven nadat ze Hem hadden afgewezen, niet omdat Satan gelijk had met zijn bewering dat we onsterfelijk zijn, noch omdat God een compromis sloot. Integendeel, Adam en Eva stierven niet omdat God, in zijn eeuwige liefde voor de mensheid, een verlossingsplan had, dat in werking trad zodra mensen in zonde vervielen. Volgens dit plan gaf God ons, in plaats van compromissen te sluiten, een nieuwe kans om ervoor te kiezen gered te worden, te leven en bij Hem te blijven. Maar deze nieuwe kans en verlossing waren niet het product van een compromis. We moeten compromissen niet verwarren met Gods geduld, liefde en genade. Integendeel, verlossing en de nieuwe kans op leven komen voort uit Gods offer. Juist omdat God geen compromissen sloot en niet kon sluiten, bracht Hij offers. Maar Hij heeft ons niet opgeofferd. In plaats daarvan offerde Hij zijn eigen leven op. Als een compromis mogelijk was geweest, had Hij niet in onze plaats hoeven sterven. Maar omdat Hij geen compromissen sluit, koos Hij ervoor in onze plaats te sterven om zijn waarheid hoog te houden, zijn liefde en gerechtigheid te manifesteren en ons te redden van de schuld en de macht van de zonde. Bovendien sloot Hij geen compromissen, omdat Hij de gevolgen van een compromis kende: lijden, ellende en dood van de hele mensheid en het universum.

Vanwege dezelfde redenen sluiten de mensen van Gods ware volk geen compromissen. Het is waar, het traditionele christendom compromitteerde de openbaring van Gods waarheid in de Schrift. God ging echter door met het herstellen van zijn waarheid zodat Hij in staat zou zijn zoveel mogelijk mensen te redden. Daarom werkt zijn trouwe overgebleven kerk blijmoedig met Hem samen in het verspreiden van zijn waarheid door zijn licht door te geven.

Deel III: Toepassing

1. Welk criterium of welke criteria hanteert jouw cultuur om te bepalen wat waarheid is? Wat zijn de bronnen van waarheid in jouw maatschappij, religie of cultuur? Op welke manieren (indien van toepassing) ziet jouw maatschappij of cultuur de Bijbel als de bron van waarheid over de oorsprong, betekenis, richting en bestemming van onze wereld?

³³ Genesis 3:7-8

2. Op welke manieren kan je ons adventistische begrip van de Bijbel als voornaamste en betrouwbare bron van waarheid delen met anderen? Hoe helpt dit begrip van de Schrift ons een correct wereldbeeld en route tot verlossing te ontwikkelen?
3. Neem je leven onder de loep. Denk je dat er gebieden in jouw leven zijn die het gevolg zijn van compromissen ten opzichte van Gods waarheid? Zo ja, welke zijn het? Wat kan je doen om de situatie recht te zetten?

Studie 4: Staan voor de waarheid

April 20-26

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Johannes 3:14-15*

Lezen: *Johannes 14:6; Judas 3-4; Openbaring 2:10; 1 Johannes 1:7; Johannes 3:14-15; Hebreëën 11:6; Handelingen 4:12; Matteüs 10:18-20; Openbaring 1:9.*

Introductie:

De vroege- en middeleeuwse trouwe christenen werden niet alleen gekarakteriseerd aan de hand van hun individuele trouw aan God en zijn Woord, maar ook vanwege de publieke stellingname in de verspreiding van de principes van Gods rijk en zijn verlossing. Deze week gaan we verder met het getuigenis van het standpunt van de kerk aan Gods kant in de grote strijd. We behandelen daarbij de periode van de Middeleeuwen en de Reformatie. Gedurende deze tijd haalden de vroege hervormers en kerkleiders hun inspiratie uit het voorbeeld van Christus en de apostelen, en ook van martelaren zoals Polycarpus.

Dit tijdperk van hervorming beslaat geen algemene periode van vervolging, maar bestaat uit een profetische periode van 1260 jaar, van 538 – 1798. Net zoals in andere profetische perioden van vervolging, wordt ook voor dit tijdperk gewezen op het feit dat de vervolgingstijd beperkt zal zijn en dat God de controle houdt.

Gedurende dit tijdsgewricht gingen talloze christenen, zoals de Waldenzen, Wyclif en Huss in de tegenaanval tegen de krachten van geestelijke duisternis, terwijl de vervolging nog in volle gang was. De wapens voor hun offensief ontleenden zij niet aan hun eigen kracht, visie of wijsheid. Ook voerden deze verdedigers van het geloof geen aanval uit op de krachten van het kwaad met slim bedachte militaire strategieën. Integendeel, de missie van de ware christenen en het geheim van hun macht bestond in hun ontdekking van liefde voor- en verkondiging van het Woord van God, ongeacht de prijs.

Het werk van de hervormers mondde uit in dubbel succes voor God en mensen. Hun eerste overwinning was het begrip dat de liefde van God, zoals geopenbaard in zijn Woord, de levens van zijn kinderen verandert en hen hoop geeft op het rijk van God. Hun tweede prestatie was de verkondiging van de Bijbelse waarheid aan de wereld ter verdediging van Gods identiteit en karakter, die beide werden gekleineerd door de krachten van het kwaad in de grote kosmische oorlog. Net als nu trekt de geestelijke duisternis zich terug voor de verkondiging van het Woord van God, dat de wereld verlicht met hoop en liefde.

Thema:

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema's:

1. De vervolging die de middeleeuwse kerk instelde tegen christenen die vasthielden aan de Bijbel vond plaats tijdens een profetische periode, was beperkt in tijd en stond onder supervisie van God, zoals tevoren aangegeven in de Schrift.
2. De Waldenzen, Wyclif en Huss tonen wat het betekent om aan Gods kant te staan. Zijn getuigden van- en verkondigden het Woord van God in de donkerste periode van het kosmische conflict.
3. Gods Woord is onze grootste bron van hoop en kracht en stelt ons in staat te leven en standvastig aan Gods kant te staan.

Deel II: Commentaar

De wortel voor de vervolging

Zoals gebruikelijk zijn de oorzaken van de vroegchristelijke vervolgingen door kerkhistorici in verschillende categorieën geïnclassificeerd:

- *Economisch* (De geloofsbelijdenis van een gelovige had bijvoorbeeld invloed op zijn of haar transacties met lokale en regionale bedrijven, en beperkte deze vaak).³⁴
- *Sociaal* (denk aan christenen die weigerden deel te nemen aan immorele activiteiten).
- *Politiek* (christenen werden bijvoorbeeld als schuldigen aangewezen om politieke problemen het hoofd te bieden).
- *Religieus* (christelijke geloofspunten, handelingen en groei werden bijvoorbeeld gezien als existentiële bedreiging voor overheersende religies).

Satan stond aan de basis van al deze vervolgingen. Wat was zijn motief voor het aanvallen van christenen in zijn voortdurende oorlog tegen Christus? Was het ten slotte niet Satan die God er oorspronkelijk van beschuldigde teveel controle uit te oefenen, mensen te onderdrukken en de vrijheid van mensen te beperken? Waarom zou Satan nu dan de ultieme bron van vervolging en onderdrukking worden?

We kunnen twee mogelijke redenen opvoeren. Ten eerste bouwde Lucifer zijn hele rebellie en zijn voorstel voor een nieuwe wereldorde op leugens, wilde speculaties en ongefundeerde en verderfelijke beschuldigingen tegen God, zijn karakter, status en soevereiniteit.³⁵ Als leugenaar verdraaide Satan de werkelijkheid niet alleen voor anderen; hijzelf werd beïnvloed door de leugens die hij verkondigde en door de daad van het liegen zelf. Bedrog vervormt het fundament van de persoonlijkheid. De leugen wordt al snel een controlerende kracht in een persoon, die probeert zichzelf als waarheid te laten gelden, tegen de voorschriften van de rede en het geweten in.

Hoewel de leugen alleen in het brein van de mens bestaat, heeft het invloed op iemands handelingen en gedrag. De leugen veroorzaakt dan ook ernstige verstoringen aan het realiteitsbesef van de persoon. Deze verstoring van de realiteit vindt plaats omdat de leugen niet op natuurlijke wijzen kan bestaan; het correspondeert niet met de realiteit en daarom moet de realiteit aangepast worden aan hetgeen beweerd wordt. Anders zou de ontmoeting met de waarheid de leugen gemakkelijk ontmaskeren. De leugen moet zichzelf dus steeds met forceren om te blijven bestaan. Elke poging de waarheid te achterhalen is een bedreiging voor de leugen. Degene die de leugen accepteert, zal dan ook iedere poging tot waarheidsvorming saboteren. Daarom zal de slechte natuur van Lucifer, vervormd door zijn eigen leugens, nu iedere poging van Gods kinderen de waarheid te ontvangen, ontdekken, uit te leven en te verkondigen, onderdrukken.

In de tweede plaats bestaat er geen vrijheid zonder God. God is zelf vrijheid. Hij schiep ons naar zijn beeld: vrij, en daarom met een moraal en liefdevol. Gods schiep ons niet alleen als vrije mensen, maar als degene die ons van alles voorziet, is Hij ook de standaard voor- en onderhouder van onze vrijheid. Wij kunnen niet echt vrij zijn zonder, of tegen, God. Elke poging volledige autonomie te verwerven los van God, zoals Lucifer graag wil, zou betekenen dat wij God beroven van zijn status als Schepper en Gever. Het zou hem simpelweg ontronen. Om absolute autonomie te bereiken begon Lucifer zijn opstand tegen God. Hij realiseerde zich

³⁴ Zie Handelingen 19:23-27

³⁵ Johannes 8:44

echter al snel dat hij het bestaan van God zou moeten onderdrukken om zijn autonomie te bewaren. God was immers per definitie de Schepper en Voorziener. En niet alleen dat, maar Lucifer moest ook elk verlangen tot terugkeer naar God en zijn rijk in zichzelf en anderen onderdrukken. Daarom moest Lucifer iedere verwijzing naar Gods bestaan uitwissen. Aangezien Gods volk van Hem getuigt en Hem aanbidt als Schepper en Gever, kan Satan niet toestaan dat het bestaan van Gods volk onbedreigd voortgaat. Doet hij dat wel dan erkent hij dat zijn eigen theorieën niet kloppen, namelijk dat er geen vrijheid zonder God en zijn leiding kan bestaan.

Waldenzen, Franciscanen en de Schrift

Aan het begin van het tweede millennium na Christus was de Rooms Katholieke kerk een beangstigende, overheersende en hiërarchische kolos geworden in Europa. Het was ook een ernstig corrupt instituut. Kerkleden konden deze ontwikkelen niet ontgaan. Ze voelden de noodzaak de oorzaken van de kerkelijke corruptie aan de kaak te stellen en naar oplossingen te zoeken. Dit proces mondde uit in talloze religieuze ordes en ordes van bedelbroeders.

Aan het begin van de dertiende eeuw had Franciscus van Assisi (1181-1226), de nogal wereldse zoon van een rijke familie, een mystieke bekeringservaring. Hij zwoer alle aardse rijkdom af en verklaarde dat hij zoveel de armoede van Christus wilde ondergaan. Franciscus stichtte de orde van de Franciscanen, waar armoede gepropageerd werd als deugd. De Franciscanen werden bekend vanwege hun straatevangelisatie. In 1209 verzocht Franciscus om erkenning van zijn orde bij Paus Innocentius III, die de kerkelijke macht bekleedde van 1198 tot 1216. Na een aanvankelijke aarzeling keurde de paus het verzoek van Franciscus in 1210 goed. Franciscus begon ook een orde voor vrouwen, de orde van Sint Clair. Daarnaast startte hij ook met de Derde Orde, die bestond uit leken.

Enkele tientallen jaren eerder, aan het einde van de twaalfde eeuw, onderging Petrus Waldo (gestorven in 1205), een succesvol zakenman in Zuid-Frankrijk, ook een bekeringservaring. Hij gaf zijn rijkdommen op en predikte vrijwillige armoede. Hij stichtte een orde voor de armen en deed een beroep op de paus voor erkenning. Hoewel Paus Alexander III, die de kerk leidde van 1159 – 1181, aanvankelijk Waldo's gelofte van armoede erkende, werd Waldo door zijn opvolger, paus Lucius III, die de pauselijke zetel bekleedde van 1181 – 1185, veroordeeld. Ook zijn beweging, de Waldenzen, werd veroordeeld als ketters en het werd hen verboden hun boodschap uit te dragen. Het werd nog erger, want de volgende paar honderd jaar initieerde de Rooms Katholieke kerk vreselijke vervolgingen tegen de Waldenzen die bijna tot hun uitroeiing leidde.

Laten we dus eens kijken naar de overeenkomsten die voor ons liggen tussen deze twee opwekkingsbewegingen en religieuze ordes, die ongeveer tegelijkertijd in de geschiedenis ontstonden. De grondleggers van beide bewegingen, Franciscus van Assisi en Petrus Waldo, hadden tamelijk vergelijkbare bekeringservaringen. Aanvankelijk baseerden beide mannen hun ordes op soortgelijke spirituele regels: armoede en straatprediking. Beide mannen hadden soortgelijke verlangens om de kerk te hervormen, en beiden deden een beroep op het pausdom voor goedkeuring van hun ordes. De twee ordes hadden echter radicaal verschillende relaties met het pausdom, en bijgevolg hadden ze een verschillend lot en einde. Het verzoek van de Franciscanen om pauselijke goedkeuring stuitte aanvankelijk op aarzeling, maar werd later ingewilligd. Daarentegen werd Waldo's gelofte van armoede, die aanvankelijk door het pausdom was goedgekeurd, later ingetrokken. De Franciscanen groeiden uit tot een van de meest invloedrijke Rooms-Katholieke ordes. (Tegenwoordig zien we de invloed ervan vooral weerspiegeld in het feit dat de huidige paus, hoewel hij een jezuïet is, Franciscus van Assisi eerde door zijn naam aan te nemen.) Aan de andere kant ondergingen de Waldenzen een van de wreedste vervolgingen in de geschiedenis: vervolging gericht op hun uitroeiing.

De waaromvraag is hier heel nadrukkelijk aanwezig. Wat zorgde voor het verschil in benadering van de twee bewegingen of ordes? Het antwoord zit hem in hun uiteindelijke loyaliteit. De Franciscanen hebben waarschijnlijk geleerd van de ervaring van Waldo en verkregen hun aanvaarding door de paus door hem hun loyaliteit te tonen. De Franciscanen erkennen het pausdom als de ultieme geestelijk en tijdelijke autoriteit op aarde en beloofden die autoriteit onvoorwaardelijk te ondersteunen in zaken van leerstellingen en praktijk. De Waldenzen aan de andere kant, geloofden dat de ultieme autoriteit voor ons leven en onze leer uit de Bijbel komt. Zij maakten daarom de Bijbel tot de kern van hun leer, prediking en leven. Als gevolg daarvan ontdekten en weerlegden de Waldenzen al snel een toenemend aantal verkeerde leerstellingen en compromissen binnen de Rooms Katholieke kerk, zoals:

- De verering van heiligen
- De meeste van de zeven katholieke sacramenten
- Het concept van de transsubstantiatie
- Het belijden van zonden aan menselijke priesters
- De praktijk van de kinderdoop
- De verkoop van aflaten
- De leerstelling over het vagevuur
- Gebeden voor de doden

De Waldenzen brachten hier tegenin dat God de enige Schepper en Verlosser is. Zij verkondigden ook dat Christus de enige Mediator is, schenker van genade en vergever van zonden. Zij leerden dat aanbidding niet beperkt was tot de fysieke omgeving van de Rooms Katholieke kerken maar dat God op elke plek vereerd kon worden.

De Waldenzen ontvingen tijdens hun leven niet de beloning voor hun trouw. Maar hun ideeën en hun moed om op te komen voor Gods Woord, tegen compromissen en de onwaarheden van Satan, inspireerden al snel de grondleggers van de Reformatie, John Wyclif en Johannes Huss, evenals de rest van de reformatiebeweging, vanaf de zestiende eeuw. Deze hervormers worden niet door de mensheid geëerd, maar zullen door Christus zelf worden geëerd bij zijn glorieuze wederkomst. Als onderdeel van hun blijvende geloofserfenis hebben de Waldenzen ons hun impliciete vertrouwen in de gezaghebbende kracht van de Schrift nagelaten. Zij begrepen dat het succes van het christendom niet berustte op het aangeboren genie of de listige strategieën van zijn leden, maar op het feit dat zij aan anderen getuigenis gaven van wat Christus heeft gedaan en dat zij naar Gods Woord wezen als de bron van goddelijke openbaring en verlossing. Om deze reden volgden de hervormers eenvoudigweg de aansporing van de apostel Paulus om de boodschap te verkondigen: ‘blijf aandringen, of het nu uitkomt of niet, wijs terecht, straf en vermaan met alle geduld dat het onderricht vereist.’³⁶ In hun kielzog verspreidden zij Bijbels of fragmenten van het heilige Boek, en lieten de resultaten aan de heilige Geest over. De Waldenzen werden bij dit werk gemotiveerd door het fundamentele en grote principe van Sola Scriptura; dat wil zeggen dat de Schrift op zichzelf het Woord van God is, dat de Bijbel de kracht heeft om Gods boodschap aan alle mensen over te brengen, en dat hij zelfvoorzienend is en zinvol voor al zijn lezers. Het is precies dit ethos dat later een impuls gaf aan de identiteit, missie, eenheid en het leven van de advent beweging in de negentiende eeuw.

³⁶ 2 Timoteüs 4:2

Deel III: Toepassing

1. De Waldenzen verspreidden Gods Woord ten tijde van vervolging. Misschien verkeer jij ook in een situatie van vervolging. Of wellicht verkeer je in een situatie van religieuze tolerantie en vrede. Hoe dan ook, wat kan jij doen om het Woord van God in jouw omstandigheden op een betekenisvolle manier te verspreiden aan de mensen om je heen?
2. Ontwikkel een drie puntenplan dat je helpt trouw te blijven aan God in tijden van vervolging. Deel je plan in je gezin of in de sabbatschoolgroep.

Studie 5: Geloof tegen alle verwachtingen in

April 27-mei 3

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Psalm 119:11*

Lezen: *Psalm 119:162; 2 Petrus 1:20-21; Johannes 16:13-14; Efeziërs 2:8-9; Romeinen 3:23-31; 5:8-10; 6:22-23.*

Introductie:

De studie van deze week benadrukt drie centrale principes die de grote strijd karakteriseren:

- (1) Gods karakter is liefde en gerechtigheid.
- (2) De enige weg tot verlossing is geworteld in Gods liefde en rechtvaardigheid.
- (3) Deze eerste twee principes komen uit slechts één bron: Gods openbaring zoals die werd gemanifesteerd in Jezus Christus en de heilige Schrift.

Tijdens de Middeleeuwen leek het erop alsof deze drie principes voor altijd zouden verdwijnen in de duisternis van Satan, om nooit meer hooggehouden of verkondigd te worden. Maar God riep diverse grote strijders, de Hervormers, om op te staan te midden van het slagveld en de standaard van Gods waarheid opnieuw te verheffen. De strijders waren niet groot in aantal. Maar de schaarste aan de kant van de hervormers was bedoeld om aan te tonen dat het geen menselijke beweging was, maar een goddelijke, zowel in oorsprong als in uitvoering. Dat betekent dat degenen die aan Gods kant staan in het grote conflict, de strijd niet winnen op eigen kracht of met eigen wijsheid. In tegendeel, de overwinning in de grote strijd wordt alleen ontvangen wanneer we getuigen van Gods Woord en van waar zijn genade toe in staat is, voor ons en in ons. Daarom begrepen de hervormers dat het hun taak was om de vijf belangrijke sola's te prediken:

- *sola scriptura* (de Bijbel alleen),
- *sola gratia* (alleen door genade),
- *sola fide* (alleen door geloof),
- *solus* or *solo Christus* (alleen door Christus),
- *soli Deo gloria* (alleen tot eer van God).

Thema:

De les van deze week onderzoekt twee hoofdthema's:

1. Aan Gods kant staan in de grote strijd betekent het manifesteren van een onwankelbaar geloof in de Bijbel als de enige openbaring van Gods karakter en liefde voor ons.
2. Aan Gods kant staan in de grote strijd betekent ook het manifesteren van een onwankelbaar geloof in Gods genade als enige bron van- en weg tot verlossing.

Deel II: Commentaar

Sola Scriptura, Sola Gratia, Sola Fide

Waarom is het protestantse uitgangspunt van *sola scriptura* zo belangrijk voor de grote strijd? Op welke manier is het verbonden met verlossing en de andere protestantse ‘sola’s’, in het bijzonder *sola gratia* en *sola fide*? (Let op: in overeenstemming met Efeziërs 2:8 behandelt dit commentaar *sola gratia* en *sola fide* als één.)

Zoals we hebben gezien begon de grote strijd in de hemel met de valse beschuldiging van Lucifer tegen God dat zijn heerschappij kwaadaardig en dictatoriaal is. Later verplaatste de strijd zich naar de aarde waar Lucifer onze eerste voorouders misleidde met de gedachte zij goden waren, of konden worden. In iedere fase van de menselijke geschiedenis heeft Satan onvermoeibaar gewerkt aan het verstoren van Gods karakter, plannen, soevereiniteit en wet. God reageerde door zichzelf bekend te maken aan de mensen. Dat doet Hij door de natuur, de geschiedenis, de natuur van de mens en ons bewustzijn. Deze vorm van bekendmaken van God wordt gewoonlijk algemene openbaring genoemd. Algemene openbaring is echter niet specifiek aangezien het onberedeneerd is; dat betekent dat het niet rechtstreeks in woorden aan ons wordt gecommuniceerd. Bovendien heeft de zonde nogal wat veranderingen teweeg gebracht in de natuur, de geschiedenis, de menselijke natuur, moraal, menselijke gedachten en aan het zicht op de werkelijkheid. Daardoor zijn er een aantal uitdagingen op het gebied van algemene openbaring in de vorm van de menselijke waardering en bewustwording ervan.

Vanwege de uitdagingen kiest God er voornamelijk voor zichzelf bekend te maken door bijzondere openbaring. Dat betekent dat God zichzelf persoonlijk en gedoseerd bekend maakt. Door die bijzondere openbaring leren we Gods karakter, persoonlijkheid, plannen, heerschappij in de geschiedenis en zijn principes van handelen en handhaven kennen. Voor de zondeval werd de bijzondere openbaring van God duidelijk in de persoonlijke relatie en gesprekken met Adam en Eva. Na de val gaf God de mensheid niet op, maar de zonde had wel grote invloed op zijn relatie met de mens. Hij ging op verschillende manieren door met zijn persoonlijke openbaring aan Adam en Eva en de rest van de mensheid, door theofanieën (goddelijke verschijningen in diverse vormen) of door profetische ervaringen (dromen en visioenen).

Door de eeuwen heen werkte God door aartsvaders en profeten om de misinformatie van Satan te ontcrachten en, belangrijker nog, de mensheid op te roepen Hem op de juiste manier te begrijpen, te vertrouwen en zijn verlossingsplan te accepteren. Maar God stopte niet bij deze vorm van bemiddelde openbaring. God de zoon, de tweede persoon van de drie-enige Godheid, werd mens zodat God in persoon onder de mensen kon wonen³⁷ en persoonlijk zijn liefde voor ons kon tonen. Om ons te kunnen redden nam God de schuld van de zonde op zichzelf. Hij werd tot zonde voor ons zodat wij tot de gerechtigheid van God zouden worden in Hem.³⁸ Jezus Christus, de mensgeworden God, was de climax van Gods bijzondere en persoonlijke openbaring aan de mensheid en zelfs aan het gehele universum.³⁹ Door Jezus – in zijn menswording, leven, dienstwerk, offerdood en opstanding – openbaarde God ten volle zijn karakter van liefde en rechtvaardigheid en zijn scheppende en verlossende macht. Na de hemelvaart van Christus ging God door met zijn profetische openbaringen in de aanwezigheid en activiteiten van de heilige Geest.

Maar Gods bijzondere openbaring stopt niet bij deze historische, goddelijke manifestaties. In het proces van inspiratie werkte God direct met en door profeten en apostelen⁴⁰ om zijn bijzondere en goddelijke openbaring te laten opschrijven, zodat het gepubliceerd en verkondigd kon worden aan de

³⁷ Johannes 1:1-3, 14

³⁸ 2 Korintiërs 5:21

³⁹ Hebrëeën 1:1-3

⁴⁰ Efeziërs 2:20

hele wereld.⁴¹ Dit verslag van goddelijke openbaring is de Bijbel, bestaand uit het Oude- en Nieuwe Testament en gericht op Gods openbaring in Christus.⁴²

De Bijbel is daarmee een wezenlijk onderdeel in de bijzondere openbaring van God. Het draagt het volle stempel van goddelijk gezag als Woord van God. Door de Schrift verlangt God ernaar dat mensen weten wie Hij werkelijk is en wat Hij heeft gedaan en nog steeds doet voor hun verlossing.

Aanvallen

Satan heeft diverse strategieën toegepast om Gods bijzondere openbaring te ondermijnen. Een van die strategieën was mensen laten twijfelen aan Gods openbaring in zijn Woord. Maar nadat Gods Woord keer op keer waar bleek te zijn, verlegde Satan zijn aandacht naar zijn belangrijkste strategie: de Bijbel afhankelijk maken van menselijke interpretatie en traditie. Die verschuiving vond al plaats onder het volk van God in het Oude Testament. Daardoor had een aantal van hen het moeilijk met de acceptatie van Jezus in het Nieuwe Testament, niet omdat de Bijbel er onduidelijk over was, maar omdat zij Gods Woord wilden filteren door hun eigen traditie.⁴³ Satan bereikte op die manier zijn drieledige doel: het 'opgeven van Gods geboden,' Gods geboden 'ongeldig' maken en het 'ontkrachten' van Gods Woord.⁴⁴

Traditie kan ingezet worden met goede bedoelingen, dat was ook zo bij de Joden. Maar als de traditie niet onder gezag staat van de Bijbel, geeft het voeding aan de essentie van zonde: de verwijdering van Gods gezag; een poging Hem onder de duim te houden; en de totstandkoming van menselijk gezag boven God, zijn rijk en zijn openbaring. De totstandkoming van traditie boven het Woord van God vernietigt het doel en de betekenis van Gods bijzondere openbaring, namelijk het onthullen van zijn ware karakter, doelen, plannen en het pad tot verlossing. In plaats van Gods liefde en zijn verlossing door genade, wordt mensen geleerd de instructies van religieuze experts te volgen die meestal wijzen op een moeizame weg tot verlossing.⁴⁵

Net als Christus verwierpen de eerste christenen de traditie en interpreteerden de Schrift opnieuw zoals het bedoeld was.⁴⁶ Later volgden de christenen echter het voorbeeld van het Judaïsme en ontwikkelden hun eigen interpretatie van de Bijbel door diverse culturele, politieke of filosofische vooronderstellingen. Tegen de tijd van Luther was de Schrift en de interpretatie ervan stevig in handen van de kerkelijke magistraten. Volgens hun gezag was de Bijbel te heilig en te goddelijk om door 'gewone' mensen geïnterpreteerd te worden. Net zoals de schriftgeleerden in de tijd van Jezus claimden de prelaten, priesters en geleerden van de Rooms-Katholieke kerk, onder het mom van het bewaken van de identiteit en eenheid van de kerk, dat niet iedereen de Bijbel kon lezen en begrijpen. Het weghouden van de Schrift bij de mensen zorgde voor een gebrek aan ware kennis over God en een schaarste aan spiritualiteit, met rampzalige gevolgen. De afwezigheid van Bijbelse waarheid leidde tot een rappe toename van zonde; de kerk claimde al snel autoriteit en gezag boven God, zijn rijk en zijn manier van verlossing. De kerk introduceerde, net als de Joodse leiders van weleer, een nieuwe weg tot verlossing: door werken. Volgens deze leer worden mensen gered in en door de kerk, door te doen wat de kerk hen gebiedt. De leerstelling van de kerk werd gewijzigd tot het onderhouden van hiërarchische en sacramentele rituelen, terwijl de leerstelling van verlossing gewijzigd werd tot het

⁴¹ 2 Timoteüs 3:16; Matteüs 28:20

⁴² Johannes 5:39-40; Lucas 24:27

⁴³ Marcus 7:1-13

⁴⁴ Idem

⁴⁵ Matteüs 23:4

⁴⁶ Johannes 5:39-40; Lucas 24:25-27; Handelingen 2:14-32

aanvaarden van boetedoening en aflaten. God werd beroofd van de van het middel dat Hij gecreëerd had om op directe wijze met mensen in contact te komen: de Bijbel.

Door het *sola scriptura* principe tot stand te brengen, stonden de protestantse hervormers op tegen deze demonische strategie die werd uitgevoerd door de kerk. De hervormers zorgden ervoor dat de Schrift weer de enige vorm van bijzondere openbaring van God werd, die Hij in die tijd aan de kerk gaf en die mensen nodig hadden om de mogelijkheid te hebben direct naar God te luisteren door zelf de Bijbel te lezen. *Sola scriptura* betekent niet dat de hervormers alle andere vormen van kennis overboord gooiden, zoals de rede, de kunst of ervaring. Wat zij bedoelden met *sola scriptura* is dat de Schrift Gods gezaghebbende openbaring is die ons wereldbeeld vormt, ons vertelt wie Hij is, wat Hij heeft gedaan, wie we zijn en wat er met ons is gebeurd bij de zondeval. Verder openbaart de Bijbel ons hoe God ons redt en wat Hij van ons verwacht. Het gezag van de Schrift staat dus boven het gezag van de kerk en boven elke andere vorm van menselijk gezag of kennisvorm. Het Woord van God creëerde de kerk, niet andersom.

Het principe van *sola scriptura* is direct en onlosmakelijk verbonden aan de totstandkoming van een ander principe, *sola gratia/sola fide*. Toen Maarten Luther de Bijbel las, zonder het filter van de traditie, ontdekte hij daarin het ware karakter van God en zijn ware weg tot verlossing. In de Schrift ontdekten de protestanten de centrale boodschap die God aan de mensheid wilde communiceren te midden van de grote strijd: onze God is een God van liefde en rechtvaardigheid en geen tiran. Zelfs toen we tegen Hem in opstand kwamen, stierf Hij in onze plaats. Hij bood ons het cadeau van zijn rechtvaardigheid aan, zodat we hersteld konden worden voor zijn rijk door zijn gift in geloof te aanvaarden.

De aanval van het liberalisme

Helaas zou het protestantisme binnen enkele eeuwen zelf misleid worden door een andere strategie van Satan in het ondermijnen van Gods relatie met de mensen. Liberale protestanten weerhielden mensen niet van het lezen van de Bijbel. In plaats daarvan herinterpreteerden deze liberale denkers de definitie en natuur van de Schrift. De Bijbel was voor hen niet langer de bijzondere goddelijke openbaring, maar meer een product dat ontsproten was aan de menselijke geest, cultuur en moraal. Daarmee was de Bijbel niet langer Gods Woord voor de mensheid, maar meer menselijke woorden, verbeeldingen en speculaties over God, die ontsprongen aan de menselijke natuur of historische omgeving. Daarom is het volgens het liberale protestantisme eenvoudigweg verkeerd om de Schrift te lezen als het directe, natuurlijke, letterlijke en heilige Woord van God. In plaats daarvan moeten we de Schrift lezen op dezelfde manier, en met dezelfde methodologieën, die nodig zijn voor het lezen van literatuur, geschiedenis, cultuur of filosofie.

Als gevolg hiervan vond een verschuiving plaats van de traditionele protestantse historisch-grammaticale methode van Bijbel lezen, naar de historisch-kritische methode van Bijbelinterpretatie door de liberale protestantse theologie. Het protestantse principe van *sola scriptura* zakte ineen door deze manier van denken. De Schrift was niet langer de enige gezaghebbende bron van Gods bijzondere openbaring. In plaats daarvan werd de Bijbel een van de vele historische-, standaardwerken die door de mens geproduceerd werden. Bovendien verloor ook het principe van *sola gratia/sola fide* haar kracht, aangezien de Schrift en de weg tot verlossing producten van het menselijk brein geworden waren en van morele en religieuze inspanningen. Daar kan nog aan worden toegevoegd dat, in afwijking van de Bijbel,⁴⁷ Christus slechts één van vele manieren werd tot verlossing. Helaas is dit begrip van de Schrift en deze methode van interpretatie de dominante factor geworden binnen de christelijke wereld.

⁴⁷ Handelingen 4:12

Als Gods kerk van het overblijfsel in de eindtijd, zijn zevendedagsadventisten door God opgeroepen opnieuw de fundamentele Bijbelse principes uit te dragen van *sola scriptura* and *sola gratia/sola fide*.

Deel III: Toepassing

1. Denk aan de vijf sola's van de protestantse hervormers. Op welke manier zijn ze relevant in jouw leven? Op welke manier zijn ze relevant voor de religies en cultuur in jouw omgeving? Welke bijdrage kunnen de vijf sola's bieden aan jouw leefgemeenschap?
2. Hoe kijkt jouw leefgemeenschap en/of cultuur aan tegen de Bijbel? Op welke manieren zou je denken dat het hoog houden van de Schrift in jouw specifieke religieus-spirituele context deel is van de grote strijd?
3. Wat is jouw persoonlijke bijdrage in het hooghouden van de Bijbel in je lokale gemeenschap als deel van de grote strijd? Hoe kun jij een Wyclif, Tyndale of Luther zijn in je religieus-spirituele context?

Studie 6: De twee getuigen

Mei 4-10

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Jesaja 40:8*

Lezen: *Openbaring 11:2-11; 12:6, 14-15; Zacharia 4:14; Psalm 119:105; Johannes 5:39; Daniël 7:25; Jesaja 40:8; Psalm 119:89; Jesaja 54:17.*

Introductie:

We gaan verder met het thema van de voorgaande weken en richten ons deze week op de fundamentele rol, autoriteit en kracht van het Woord van God in de grote strijd. We zullen onze aandacht vooral richten op Gods Woord zoals dat wordt gerepresenteerd door de twee getuigen die in een rouwgewaad predikten tijdens de profetische periode van 1260 jaar.

Nadat Jezus naar de hemel was gegaan richtte Satan zijn inspanningen en energie tegen Gods Woord, de Bijbel, en tegen het volk van God. De missie van de kerk bestond uit de verkondiging van Jezus Christus en zijn Woord, de openbaring van Gods karakter en wil. In Openbaring 11 wordt het Woord van God gerepresenteerd door de twee getuigen, een uitdrukking uit het Oude Testament.⁴⁸ Deze metafoor bespreekt het feit dat Gods Woord eeuwig is en eeuwige macht heeft, aangezien het een goddelijke oorsprong kent en tot stand kwam en verspreid onder de inspiratie van de heilige Geest.

De parallel tussen Jezus en het Woord is duidelijk: Jezus diende drieënhalf jaar onder de druk en vervolging van zijn eigen volk, waarvan verwacht werd dat zij Hem met open armen zouden ontvangen; de Bijbel diende de wereld voor drieënhalf profetisch jaar, of 1260 historische jaren, onder de druk van de mensen die beweerden dat zij de hoeders van Gods Woord waren. Net zoals Jezus, het Woord van God, stierf, om vervolgens weer op te staan, stierf ook de Bijbel en stond weer op. Jezus was overwinnaar en ook zijn Woord zal overwinnen, evenals zijn volk dat overwint in Hem en zijn Woord.

Thema:

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema's:

1. De twee getuigen van Openbaring 11 symboliseren de Bijbel. De twee getuigen dienden in een tijd van vervolging, gedurende de profetische periode van 1260 jaar, tussen 538 – 1798.
2. Aan het einde van deze profetische periode, stierven de twee getuigen en werden weer opgewekt, net zoals Jezus stierf en opgewekt werd. Dit wijst op het feit dat God de eindoverwinning zal behalen in de grote strijd, door Jezus en zijn Woord.

Deel II: Commentaar

Profeteren in rouwkleding

Waarom houden adventisten vol dat de twee getuigen, of de Bijbel, onderdrukt werden in de Middeleeuwen? De mensen in die tijd kenden de Bijbel toch? Waren de kathedralen en kerken niet allemaal versierd met Bijbelse thema's? Brachten de geleerden hun studenten niet de Bijbel over in hun klassen? Het antwoord op al deze vragen is 'ja.' Dus waarom volharden in het gegeven dat de

⁴⁸ Zacharia 4:14

1260 jaar tussen 538 – 1798 een tijd van vervolging was, een tijd waarin de twee getuigen rouwkleiding droegen, symbool van crisis en vernedering?

Voordat we die vraag beantwoorden, gaan we de situatie eerst nog iets gecompliceerder maken. Sommigen zullen snel opmerken dat vervolging tegen de Schrift al plaatsvond vóór 538. Dat klopt, de Romeinen probeerden de Bijbel belachelijk te maken en te verbieden tijdens de vroege christenvervolgingen. De heidense keizer Diocletianus (keizer van 284 – 305) deed zijn uiterste best de Bijbel weg te vagen. Hij besloot dat christenen de Bijbel moesten afzweren en aangeven. Hoewel de meeste christenen geen eigen Bijbel bezaten, waren er die Bijbelmanuscripten bezaten. Sommigen van hen leverden deze in om ze vervolgens bij publieke verbrandingen vernietigd en ontheilgd te zien worden. Er waren echter ook christenen die ervoor kozen voor hun geloof te sterven. Uiteindelijk kwam het Woord van God eervol en overwinnend uit deze slachtpartij tevoorschijn. Aan het einde van de profetische periode van 1260 jaar, probeerden Franse revolutionairen en later dictatoriale atheïstische en communistische regimes, ook de Bijbel weg te vagen, net zoals keizer Diocletianus had gedaan.

Anders dan Diocletianus slaagden de Franse revolutionairen er wel in de Bijbel voor korte tijd uit hun gebied te verbannen.⁴⁹ Het is waar dat zowel Diocletianus als de opstandelingen van de Franse Revolutie probeerden het Woord van God te kleineren; maar de Franse revolutionairen deden dit door te proberen het geheel te vernietigen in plaats van het toe te staan in een rouwgewaad te profeteren. Bovendien is de periode van 1260 jaar, waarin de twee getuigen vernederd werden, veel langer dan de eerste twee of drie eeuwen van vervolging, de tien jaar van vervolging onder Diocletianus, of de paar jaar van de Franse Revolutie. Daarom moeten we elders in de geschiedenis kijken om de betekenis te ontdekken van het Woord van God dat in een rouwkleed dienst doet.

Om te begrijpen wanneer en hoe de twee getuigen, of de Schrift, in een rouwgewaad dienden moeten we twee feiten benadrukken. Eén, de twee getuigen dienden voor een periode van 1260 jaar. Zoals we zagen in de les geloven zevendedagsadventisten dat deze periode de tijd van 538 – 1798 besloeg. In die tijd zien we de opkomst, vestiging en heerschappij van de Rooms-Katholieke kerk. Twee, de twee getuigen werden gedurende deze periode niet gedood, maar droegen rouwkleiding.

De toespelingen op Zacharia,⁵⁰ Elia⁵¹ en Mozes⁵² in Openbaring 11 lijken te suggereren dat de profetische bediening van de twee getuigen, gekleed in rouwgewaden, plaatsvond in de context van de vervolging van Gods volk. Openbaring 11 zegt niet dat de twee getuigen gedurende de 1260 jaar werden gedood; in plaats daarvan werden zij door God gemachtigd om gedurende deze tijd in boetkleed gehuld te profeteren.⁵³ Elia droeg een boetkleed tijdens een tijd van diepe geestelijke crisis in Noordelijk-Israël, toen dat volk bewust en weloverwogen Gods wet had veranderd en zichzelf boven en tegen Gods openbaring had geplaatst. Op dezelfde manier is de belangrijkste vraag niet of de Rooms-Katholieke kerk gedurende de 1260 jaar van kerkelijke suprematie en vervolging enige kennis van de Bijbel had, of überhaupt de Bijbel gebruikte om aan theologie te doen. De vraag is: wat was de houding van de kerk ten opzichte van de Schrift gedurende deze periode van vervolging? Hun houding leek sterk op de houding van Noordelijk-Israël: zij kenden Gods bijzondere openbaring, maar plaatsten zich daar doelbewust boven.

Het protestantse principe van *sola scriptura* benadrukt dat de Schrift de complete, zelfverklarende en duidelijke openbaring van God is. Telkens wanneer de goddelijke openbaring een ongemak of

⁴⁹ Openbaring 11:7-9

⁵⁰ Openbaring 11:4; Zacharia 4:14

⁵¹ Openbaring 11:5-6

⁵² Openbaring 11:6

⁵³ Openbaring 11:3

belemmering voor een menselijk project is, introduceren Satan en zijn valse leraren tradities om de herinterpretatie van de ongemakkelijke Bijbelpassages te rechtvaardigen; of ze introduceren eenvoudigweg nieuwe leringen of praktijken die lijnrecht in strijd zijn met de Bijbel. De kerkelijke traditie en leergezag worden afgeschilderd als de exclusieve vertolkers van de Bijbel, en als de enige autoriteit met de macht om dogma's te creëren en vast te stellen. Gods Woord wordt kleiner gemaakt, gekleineerd en onder de controle van de kerk geplaatst, hoewel de Schrift duidelijk bepaalt dat het andersom moet zijn. In dit opzicht zijn verschillende citaten uit de *Catechism of the Catholic Church* (CCC) ronduit verbazingwekkend:

Volgens de CCC is Gods openbaring 'door zijn Woord in de Heilige Geest aanwezig en actief in de kerk' en dus is de kerktraditie een onlosmakelijk onderdeel van Gods bijzondere openbaring, net zoals de profeten en de apostelen.⁵⁴ Om deze reden 'ontleent de kerk, aan wie de overdracht en interpretatie van de openbaring is toevertrouwd, haar zekerheid over alle geopenbaarde waarheden niet alleen aan de heilige Schrift. Zowel de Schrift als de traditie moeten worden aanvaard en geëerd met gelijke gevoelens van toewijding en eerbied.'⁵⁵

Het is waar, de CCC wijst erop dat het leergezag, als enige uitlegger van de Schrift,⁵⁶ 'niet superieur is aan het Woord van God, maar eraan ten dienste staat.'⁵⁷ Het leergezag beperkt zich echter niet tot de Bijbel, maar put uit de Schrift en de traditie.⁵⁸ Aangezien de traditie hetzelfde gezag heeft als de Bijbel en aangezien het leergezag ('de paus en de bisschoppen in samenspraak met hem') de enige autoriteit is die het Woord van God op 'authentieke' wijze kan interpreteren,⁵⁹ zal het leergezag materialen uit zowel de traditie als de Bijbel ontleen wanneer dat zo uitkomt.

De ervaringen van zowel Noordelijk-Israël als Juda laten zien dat, wanneer traditie op hetzelfde niveau wordt geplaatst als de Schrift, de Schrift niet alleen naar een lager niveau wordt gedegradeerd, van het goddelijke naar het menselijke, maar uiteindelijk helemaal teniet wordt gedaan,⁶⁰ verkeerd geïnterpreteerd zodat het beter past bij een menselijk wereldbeeld. Zo wordt het gezag van de Schrift vernietigd. Deze vernietiging van het Bijbelse gezag is precies wat er in de Rooms-Katholieke kerk gebeurde. Naarmate de kerk steeds meer de nadruk legde op traditie en filosofische vooronderstellingen accepteerde, veranderden haar leringen en praktijken zo radicaal dat de kerk niet langer verenigbaar was met het model van de apostolische kerk.

In het verkeerd interpreteren van- en directe leer tegen de Bijbel, claimde de Rooms-Katholieke kerk ten onrechte onderstaande fouten:

- Dat het de macht had Gods sabbat te veranderen van de zevende- naar de eerste dag van de week. Hiermee werd doelbewust het vierde gebod overtreden en werd Gods status als Schepper en Koning neergehaald.
- Dat Christus de kerk overliet in de handen van de bisschop van Rome en van de sacramentele kerkelijke hiërarchie.
- Dat de kerk een noodzakelijk instrument is in Gods verlossing.

⁵⁴ CCC, blz. 79

⁵⁵ CCC, blz. 82

⁵⁶ CCC, blz. 86, 100

⁵⁷ CCC, blz. 86

⁵⁸ CCC, blz. 82

⁵⁹ CCC, blz. 100

⁶⁰ Matteüs 15:3-6

- Dat de kerk en de heiligen kunnen bemiddelen voor mensen en hen verdiensten kunnen aanbieden ter verlossing.
- Dat Maria, de moeder van Jezus, werd geboren met een zondeloze natuur (onbevleete ontvangenis).
- Dat Maria een bijzondere rol speelt bij de verlossing, geroepen als bemiddelaar, advocaat, helper, titels die in de Bijbel alleen zijn weggelegd voor Christus en de heilige Geest.
- Dat verlossing plaatsvindt door werken, zoals boetedoening en aflaten.
- Dat de ziel onsterfelijk is, de hel eeuwig en dat het vagevuur bestaat.
- Dat er zeven sacramenten zijn die de verlossing toedienen.
- Dat kleine kinderen gedoopt moeten worden.
- Dat brood en wijn tijdens de Mis letterlijk veranderen in het lichaam en bloed van Christus (transsubstantiatie).
- Dat de zogenoemde leken geen deel mogen hebben aan de beker tijdens het avondmaal.
- Dat de priesters zelf een sacrament zijn en verlossing aanbieden.
- Dat de priesters van de kerk niet mogen trouwen en celibatair moeten leven.
- Dat christenen beelden mogen en in feite moeten aanbidden, waarmee het tweede gebod op flagrante wijze overtreden wordt.

Met zo'n verbluffend verkeerde interpretatie, of flagrante verwerping, van de Schrift en haar leringen gedurende meer dan een millennium in en door het zelfverklaarde volk van God, komt het niet als een verrassing dat God de Schrift, of zijn twee getuigen, beschrijft als gekleed en profeterend in een boetekleed.

Ja, uiteindelijk werden de twee getuigen gedood in een seculiere, als in tegenovergesteld aan een religieuze, omgeving (tijdens de Franse Revolutie). De atheïstische Franse Revolutie was in zichzelf echter een reactie op de langdurige wetteloosheid van de Katholieke kerk tegen God, zijn bijzondere openbaring en de mensheid die zo wanhopig de verlossing nodig heeft. De grote strijd is complex. Satan streeft naar de vernietiging van Gods openbaring in zijn geschreven Woord. Maar hij streeft in het bijzonder naar de onderdrukking van dat Woord in Gods kerk. Dit satanische doel is niet geslaagd en zal ook nooit slagen. Het protestantse *sola scriptura*, de Bijbelse- en zendingsverenigingen, de adventistische drie-engelenboodschap en de luide roep zullen overeind blijven. Gods Woord zal steeds duidelijker worden in de communicatie van Gods liefde.

Deel III: Toepassing

1. Stel je voor dat je rond 700 leefde, ongeveer 160 jaar na 538, aan het begin van de 1260 jaar. Stel je ook voor dat je als Bijbelstudent en devoot christen begreep dat de 1260 jaar van onderdrukking tegen de twee getuigen nog maar net begonnen was en dat er nog vele eeuwen zouden volgen voordat de onderdrukking voorbij is. Hoe zou het je lukken om hoopvol te blijven, vooral omdat jij en je nakomelingen het vooruitzicht hebben van nog ten minste 1000 jaar wachten? Hoe zou je je toewijding aan God en de verspreiding van zijn Woord overeind houden, in de wetenschap dat de overwinning nog 1000 jaar in de toekomst ligt? Hoe zou je je nakomelingen voorbereiden op zo'n lange tijd van wachten? Op welke manier kan jouw antwoord een inspiratie zijn voor je huidige geloof terwijl we wachten op de terugkeer van Jezus?
2. Hoewel de Franse Revolutie invloed had op de hele wereld met zijn wereldbeeld, geest en handelingen, werd de invloed ervan het meest gevoeld in de westerse wereld. Als je in het westelijke deel van de wereld woont, op welke manier kan je dan doorgaan met het vieren van de opstanding en het dienstwerk van de twee getuigen? Als je in andere delen van de wereld woont die niet direct beïnvloed zijn door de seculiere of atheïstische Franse Revolutie, bedenk dan op welke andere manieren jouw lokale maatschappij of gemeenschap geprobeerd heeft de twee getuigen te doden of ervoor te zorgen dat ze in een rouwgewaad hun werk deden? Hoe kunnen jij en je gemeente deelnemen aan de opstanding en het dienstwerk van de twee getuigen?

Studie 7: Gedreven door hoop

Mei 11-17

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Jesaja 25:9*

Lezen: *Matteüs 13:30, 38-41; 2 Timoteüs 3:13; Matteüs 24:27, 30-31; 1 Korintiërs 15:51-53; 1 Tessalonicenzen 4:13-18; Daniël 8:14; 7:9-14; 9:20-27; Romeinen 13:11.*

Introductie:

Een cruciaal gegeven in de grote strijd was de komst van de Messias. Tijdens de periode van de zeventig weken vocht satan om het geloof van Israël in de eerste komst van de Messias te vernietigen. Die komst zou de vervulling zijn van oudtestamentische profetieën, beloften en typen. Op dezelfde manier probeerden de krachten van het kwaad aan het einde van de periode van 2300 jaar de vervulling ervan te vertroebelen. Hier ging het om het onderzoekend oordeel dat in het hemels heiligdom plaats zou vinden. Ook werd de verkondiging van de tweede komst van de Messias onder druk gezet.

Aan het einde van de profetische periode van zeventig weken waren er nog trouwe mensen over, zoals Simeon, die wachtte op 'de tijd van vertroosting,'⁶¹ of Anna en anderen die 'uitzagen naar de bevrijding van Jeruzalem.'⁶² Deze trouwe overgeblevenen zagen in Jezus de vervulling van de belofte van de eerste komst van de Messias. Op dezelfde manier waren er aan het einde van de periode van 2300 jaar gelovige mensen, zoals William Miller, wiens boodschap van 'tegenwoordige waarheid' zicht richtte op de hoop van de spoedige komst van de Messias. William Miller ontdekte deze boodschap niet door filosofische beschouwingen, maar door het letterlijk lezen van de Bijbel. Dit geeft opnieuw aan hoe belangrijk de Schrift is in de grote strijd.

Thema:

De les richt zich op twee hoofdthema's:

1. Hoewel de precieze datum en jaar van Christus' wederkomst niet wordt gegeven in de Bijbelse profetieën, zijn de profetieën van de zeventig weken en 2300 dagen, gerelateerd aan de eerste en tweede komst van Jezus, met precisie vervuld. Hun precieze vervulling verzekert ons ervan dat de tweede komst van Christus zeker en nabij is.
2. De adventisten werden door God geroepen om de vervulling van de profetie met de langste tijdsspanne in de Bijbel te verkondigen. God stelde hen ook aan om de wereld op te roepen de hoop op de wederkomst en het einde van de grote strijd te omarmen.

Deel II: Commentaar

Hoop vinden in het premillennialisme

Hoop en optimisme vulde de atmosfeer van de negentiende-eeuwse Verenigde Staten, de nieuwe natie die was ontstaan uit de unieke Amerikaanse Revolutie. De eeuw bracht sociale, economische, politieke en technologische veranderingen en uitvindingen die de contouren van een nieuwe wereld aankondigden. De geest van de tijd beïnvloedde de evangelicale protestantse christenen in het land, tot

⁶¹ Lucas 2:25

⁶² Lucas 2:38

op het punt dat het doordrong in religie en hun kerken. Het resultaat was een postmillenniaal christendom met hoopvolle en optimistische eschatologische opwinding.

Maar wat is postmillennialisme? Millennialisme komt van het woord ‘millennium’, een verwijzing naar de periode van 1000 jaar waarin Christus met de heiligen regeert, zoals beschreven in Openbaring 20:1-6. De meeste christenen aanvaardden deze Bijbelse leer aangaande het millennium, maar niet iedereen is in overeenstemming over hoe het millennium gerelateerd is aan de wederkomst en het laatste oordeel.

De eerste post-apostolische theologen – de apostolische vaders – adopteerden het premillennialisme, het geloof dat Christus naar de aarde terug zou keren *voor* het millennium om het laatste oordeel te vellen. (Adventisten geloven dat het millennium in de hemel plaatsvindt.) Opvolgende kerkvaders, zoals Origenes van Alexandrië (185 – 253/254) en Augustinus van Hippo (354 – 430), integreerden Griekse filosofie in christelijke theologie en pasten de allegorische methode toe op het lezen en de interpretatie van de Bijbel. Als gevolg daarvan verwierpen ze het premillennialisme als een naïeve en oppervlakkige manier van lezen van het boek Openbaring. Zij stelden een nieuwe theorie ten aanzien van het millennium voor, die later het amillennialisme genoemd zou worden.

Volgens deze theorie moet het millennium allegorisch of geestelijk begrepen worden. Net als in de Griekse filosofie, die stelde dat tijd geen bijzondere relevantie heeft voor spiritualiteit of voor de etherische sfeer van het bestaan, concludeerden deze kerkvaders dat het millennium verwijst naar de kerkelijke periode die loopt tussen de eerste en de tweede komst van Jezus. Om deze reden is het millennium geen verleden of toekomst, maar vertegenwoordigt het hele christelijke tijdperk. Gedurende deze periode regeert Christus geestelijk met de zielen van de dode heiligen in de hemel, evenals met de kerk op aarde. De kerk is Gods koninkrijk op deze planeet. Christus werkt om zijn kerk tot aan de uiteinden van de aarde te vestigen, waardoor de macht van Satan wordt verminderd. Vóór de wederkomst zal Satan echter de kerk corrumperen, wat zal leiden tot de installatie van de antichrist. Op dat moment zal Jezus terugkeren, de kerk redden van de antichrist en het laatste oordeel uitvoeren, waardoor een nieuwe orde wordt hersteld. Dit standpunt werd omarmd door de Rooms-Katholieke kerk, de orthodoxe kerken en enkele protestantse denominaties, zoals de Lutherse, anglicaanse en presbyteriaanse kerken.

Postmillennialisme

Het postmillennialisme was een bewerking van het amillennialisme door de negentiende-eeuwse protestantse kerken, die het toepasten op de situatie van hun tijd. Net als de amillennialisten dachten de postmillennialisten dat Christus aan het einde van het millennium zou komen. In tegenstelling tot de amillennialisten dachten de meeste postmillennialisten echter dat het millennium 1000 letterlijke jaren vertegenwoordigde. Deze periode vertegenwoordigt niet het hele christelijke tijdperk, maar alleen de laatste 1000 jaar vóór de wederkomst van Christus. Gedurende deze duizend jaar zal Christus door de heilige Geest en door de kerk werken om het evangelie over de hele wereld te verspreiden om zijn duizendjarige koninkrijk te vestigen. Naarmate het grootste deel van de bevolking van de aarde het evangelie aanvaardde, zouden de macht en de controle van de duivel afnemen, en zou de wereld geleidelijk haar gouden eeuw binnengaan, een periode van vrede, gerechtigheid, rechtvaardigheid, liefde en voorspoed die zou dienen als een voorproefje van de toekomst, de komst van Gods eeuwige rijk. Zeer optimistisch over de aard van het menselijk individu en de samenleving, voorzagen postmillennialisten geen tijd waarin de kerk corrupt zou worden, of waarin de antichrist de kerk en de wereld zou controleren en onderdrukken. Het millennium zou worden gevolgd door de wederkomst van Christus, door de algemene opstanding, het laatste oordeel en het eeuwige goddelijke rijk.

Afgaande op het succes van het evangelie in de wereld in de achttiende eeuw kwamen de negentiende-eeuwse postmillennialisten tot de conclusie dat het millennium nog steeds in de toekomst lag, zij het een zeer nabije toekomst, een die zelfs voor het grijpen lag. Omdat het duizendjarige koninkrijk door Christus via de kerk zou worden ingewijd, stroopten de protestanten bovendien hun mouwen op en begonnen hard te werken om het millennium tot stand te brengen, en wel tijdens hun leven.

Verandering en vooruitgang vulden de lucht van Amerika. Een toenemend aantal Bijbelgenootschappen publiceerden Bijbels en christelijke literatuur. Zendingen werden overzee gestuurd om de wereld voor te bereiden om het evangelie te aanvaarden en het duizendjarige rijk binnen te gaan. Parallel aan deze ontwikkeling heeft een toenemend aantal technologische uitvindingen bijgedragen aan de opkomst van de levenskwaliteit in Amerika en de rest van de wereld. Matigheidsmaatschappijen richtten zich op het verbeteren van de kwaliteit van de gezondheid van mensen door onthouding van alcohol. Terwijl zij de afwezigheid van grote oorlogen constateerden, riepen politieke partijen en allerlei soorten sociale bewegingen op tot diepgaande sociale veranderingen die verenigbaar waren met de oprichting van Gods duizendjarige rijk.

Niet iedereen volgde echter de postmillenniale opwinding van de meerderheid. De oorspronkelijke premillennialistische ideeën van de apostelen en de apostolische vaders werden in de zestiende eeuw nieuw leven ingeblazen door de anabaptistische hervormers; en vervolgens voortgezet door enkele Engelse evangelicalen tot in de achttiende eeuw; en ten slotte begon het zich in de eerste helft van de negentiende eeuw in Noord-Amerika te verspreiden. In de negentiende eeuw waren de grootste voorstanders van het Bijbelse premillennialisme William Miller en, na de Grote Teleurstelling, de zevendedagsadventisten. Net als de postmillennialisten geloofden de adventistische premillennialisten dat het millennium 1000 letterlijke jaren vertegenwoordigde, dat het millennium nog in de toekomst lag en dat het spoedig zou beginnen.

Zevendedagsadventisten

In tegenstelling tot de postmillennialisten begrepen de premillennialistische zevendedagsadventisten echter uit hun Bijbel dat de zaken voor Gods volk vóór de dag des Heren zouden verslechteren,⁶³ dat Jezus vóór het millennium zou komen⁶⁴ om zijn vervolgte kerk te redden, zijn volk op te wekken en ze allemaal met Hem mee te nemen naar de hemel.⁶⁵ In de hemel zou Gods volk niet alleen met Christus regeren,⁶⁶ maar ook met God deelnemen aan het oordeel over de goddelozen.⁶⁷ Gedurende die tijd wordt satan beschreven als op aarde geketend ‘voor duizend jaren’⁶⁸ ‘opdat de volken niet meer door hem misleid zouden worden.’⁶⁹ Deze naties vormen de goddelozen die pas aan het einde van de duizend jaar zullen worden opgewekt.⁷⁰ Zodra het duizendjarige oordeel voorbij is, keert Jezus met al zijn heiligen terug naar de aarde. Hij wekt de goddelozen op⁷¹ en voert het laatste oordeel uit.⁷² Satan probeert de goddelozen nog een laatste keer te misleiden en hen ertoe aan te zetten tegen God te strijden en zijn koninkrijk met geweld over te nemen.⁷³ Deze gebeurtenis culmineert in de grote strijd;

⁶³ 2 Petrus 3:3-13

⁶⁴ Openbaring 19:11-16

⁶⁵ 1 Tessalonicenzen 4:13-18

⁶⁶ Openbaring 20:4, 6

⁶⁷ Openbaring 20:4; 1 Korintiërs 6:2

⁶⁸ Openbaring 20:2

⁶⁹ Openbaring 20:3

⁷⁰ Openbaring 20:2-3, 5

⁷¹ Openbaring 20:5, 7, 13

⁷² Openbaring 20:11-12

⁷³ Openbaring 20:7-9

Christus voert zijn oordeel uit, en de goddelozen, satan en het kwaad, en ook de dood zelf, worden allemaal in de ‘poel van vuur en zwavel’ geworpen⁷⁴ en voor altijd vernietigd.

Miller en de zevendedagsadventisten deelden niet het optimisme van hun postmillenniale tijdgenoten over de menselijke natuur en de prachtige, utopische nabije toekomst voor de mensheid. Zij namen dat standpunt niet in omdat ze niet sociaal waren, of van nature negatief en daardoor niet in staat zich te verheugen over de voortgang en hoop voor de mensheid. Miller en de zevendedagsadventisten kwamen tot hun premillennialistische begrip door hun nauwkeurige, letterlijke en historisch-grammaticale studie van de Bijbel. Daarom verwierpen ze zowel het amillennialisme als het postmillennialisme, want die leerstelling konden niet gestaafd worden aan de Bijbel, maar kwamen voort uit de vooronderstellingen van de oude Griekse filosofie of van sociaal-economische-politieke studies uit de negentiende eeuw. De beweringen van de amillennialisten en postmillennialisten ontbreken niet alleen in de Bijbel, maar gaan ook in tegen de Bijbelse leer. Op die manier verstoren ze het evangelie en genereren valse hoop. Miller en de zevendedagsadventisten verlangden naar hoop, maar wilden een hoop gebouwd op de stevige ondergrond van Gods Woord.

Slechts een aantal decennia later hebben de twee wereldoorlogen en één koude oorlog van de twintigste eeuw het postmillenniale optimisme over de menselijke natuur en de geleidelijke totstandkoming van Gods duizendjarige koninkrijk van vrede en voorspoed door de mensheid verpulverd. De meeste evangelicalen keerden terug naar het premillennialisme. Het is waar dat dit premillennialisme opnieuw werd verpakt en verdraaid, waardoor het verviel in de on-Bijbelse leer van het dispensationalisme. Niettemin geeft het loutere feit dat evangelicalen terugkeerden naar het premillennialisme aan dat amillennialisme en postmillennialisme niet alleen on-Bijbels zijn, maar ook een inadequate en teleurstellende exegese van eindtijdgebeurtenissen. Bijbels premillennialisme is de enige basis voor hoop. Het leert dat hoewel de mensheid zichzelf of de wereld niet kan redden, Jezus terug zal komen in de moeilijkste tijd van de geschiedenis. Vóór het millennium zal Hij ons redden van de laatste aanvallen van Satan en zijn legers en de grote strijd tot een einde leiden.

Deel III: Toepassing

1. Op welke manier geeft de verwachting van de wederkomst van Jezus hoop aan jouw religieuze en/of culturele context? Hoe kan je aan je burenn/naasten uitleggen dat de terugkeer van Jezus de enige hoop is voor de mensheid?
2. Hoe relevant is de vervulling van Bijbelse tijdprofetieën (zoals de 2300 jaren) in jouw religieuze of culturele context? Bedenk manieren waarop je het opnieuw relevant kunt maken voor mensen in jouw gemeenschap en doe hier voorstellen voor.
3. William Miller ontwikkelde een specifieke manier voor het lezen en begrijpen van de Bijbel. Wat is jouw model van lezen en interpreteren van de Bijbel? Ontwikkel je eigen betekenisvolle manier voor het begrijpen van Gods Woord en deel dit met je sabbatschoolgroep. Vertel hoe de waarheid van de Bijbel niet alleen jouw leven heeft veranderd, maar ook dat van je gezin en je omgeving.

⁷⁴ Openbaring 20:9-10, 14-15
Werkwijzer kwartaal 2, 2024

Studie 8: Licht vanuit het heiligdom

Mei 18-24

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Hebreeën 8:1-2*

Lezen: *Exodus 25:8-9, 40; Hebreeën 8:1-6; Matteüs 25:1-10; Daniël 7:9-10; Hebreeën 8:1-5; 9:23-28; Openbaring 11:19; Hebreeën 10:16; Leviticus 16:21, 29-34; 23:26-32.*

Introductie:

Het thema van het heiligdom is zo prominent in het Oude- en Nieuwe Testament dat het eenvoudigweg verbijsterend is dat zoveel christenen het zicht op de leerstelling van het hemelse heiligdom bijna twee millennia zijn kwijtgeraakt. Zevendedagsadventisten realiseerden zich dat de leerstelling aangaande het hemelse heiligdom niet slechts een belangrijke Bijbelse leer was, maar ook het centrale dogma van een Bijbelse theologie die andere leerstellingen met elkaar verbindt. We denken hierbij aan:

- De leerstelling van God, zijn karakter, schepping, werk en heerschappij
- De leerstelling van de oorsprong van het kwaad en de grote strijd
- De leerstelling van Christus, zijn eerste komst naar de aarde, zijn menswording, leven, dienstwerk, dood, opstanding en hemelvaart
- De leerstelling van verlossing in Christus
- De leerstelling van de laatste dingen, de wederkomst, het laatste oordeel en het herstel van alle dingen
- De leerstelling van de kerk, in het bijzonder van de overblijvende kerk in de eindtijd, voor de tweede komst van Christus.

De langste Bijbelse profetie – de 2300 jaren van Daniël 8:14 – betreft het hemelse heiligdom en de grote strijd. De profetie maakt ons bekend met de aanval op het hemelse heiligdom en de reiniging ervan ten tijde van Gods oordeel en het herstel van alle dingen. Adventisten geloven niet dat deze profetie een abstracte werkelijkheid weergeeft, die geen basis of vervulling heeft in de echte werkelijkheid. In plaats daarvan geloven zij dat de profetie een vervulling kende in de geschiedenis en dat die vervulling plaatsvond zo halverwege de negentiende eeuw, in 1844. De vervulling van de profetie roept alle mensen die in deze voorbijgaande tijd leven op de verlossing van hun zonden door Jezus te aanvaarden voordat zijn bemiddelende dienstwerk in het hemelse heiligdom tot een einde komt.

De vervulling van de profetie van de 2300 dagen is in het bijzonder belangrijk voor adventisten omdat zij begrijpen dat God hen heeft geroepen als zijn overblijvende kerk om aan de wereld de vervulling van deze profetie, de terugkeer van Jezus en het nabije einde van de grote strijd te verkondigen. De boodschap van de profetie van 2300 dagen is daarmee de essentie van het ‘eeuwig evangelie.’⁷⁵ Het goede nieuws in de context van de drie-engelenboodschap is Gods laatste liefdevolle oproep aan de mensheid. God smeekt de zondaars op aarde naar Hem terug te keren, zodat ook zij gered kunnen worden door het bloed van Jezus en door zijn bemiddeling in het hemelse heiligdom.

⁷⁵ Openbaring 14:6

Thema:

De les voor deze week benadrukt twee hoofdthema's:

1. Het aardse heiligdom in het Oude Testament was niet gewoon deel van Israëls cultuur; het wees naar het hemelse heiligdom en het dienstwerk van Jezus ten behoeve van de mensheid.
2. Het hemelse heiligdom staat daarom centraal voor het universele en eeuwige evangelie, de verlossing van de mensheid en de missie van de kerk.

Deel II: Commentaar

De verzegeling van de profetie van de 2300 jaren

De eerste en tweede komst van Jezus zijn nauw verbonden met het heiligdom, zowel het aardse als het hemelse. Toen Maria en Jozef Jezus naar de tempel in Jeruzalem brachten, deden Anna en Simeon daar dienst.⁷⁶ Zij wisten dat de Messias naar de tempel zou komen. Daarom vermeldt Lucas dat Simeon, die de vervulling van Gods belofte op de eerste komst van de Messias verwachtte 'gedreven door de Geest'⁷⁷ naar de tempel kwam om Jezus te ontmoeten, en dat de profetes Anna 'altijd in de tempel'⁷⁸ was.

De langste Bijbelse profetie, van de 2300 jaren,⁷⁹ richtte zich op het hemelse heiligdom.⁸⁰ De profetie werd 'verzegeld' of bevestigd⁸¹ door de eerste komst van Jezus naar het aardse heiligdom. Nadat hij de profetie over de 2300 jaren had ontvangen was Daniël 'uitgeput' en hij 'begreep het niet.'⁸² Daniël moest het een aantal jaren zonder uitleg doen en richtte zich op de data die hij tot zijn beschikking had: de profetie van Jeremia aangaande de 70 jaar waarin Jeruzalem in puin zou liggen.⁸³

Daniël bad om de tussenkomst van God zodat de profetie van Jeremia aangaande de 70 jaren vervuld zou worden. Hij pleitte bij de Allerhoogste voor de bevrijding van zijn volk,⁸⁴ ook omwille van God zelf.⁸⁵ Tot vreugde van Daniël stuurde God de man 'Gabriël' om hem te instrueren.⁸⁶ Gabriël richtte zich echter niet meteen op het beantwoorden van Daniëls gebed aangaande de profetie van Jeremia. In plaats daarvan begon hij Daniël uit te leggen dat hij aandachtig moest luisteren en acht moest slaan op het visioen.⁸⁷ Het gaat hier natuurlijk om het visioen uit Daniël 8:14, want Gabriël spreekt niet over 70 letterlijke weken, maar over 70 profetische weken,⁸⁸ of 490 jaren. De 490 jaren konden alleen 'bepaald' of afgetrokken worden van de 2300 jaren in het visioen van Daniël⁸⁹ -- niet van de zeventig jaar in de profetie van Jeremia. Door deze berekening onthulde Gabriël ook de gebeurtenis die het begin van de zeventig weken markeerde en daarmee van de 2300 jaren. Die gebeurtenis was de

⁷⁶ Lucas 2:25-38

⁷⁷ Lucas 2:27

⁷⁸ Lucas 2:37

⁷⁹ Daniël 8:14

⁸⁰ Daniël 8:10-12

⁸¹ Daniël 9:24

⁸² Daniël 8:27

⁸³ Daniël 9:2; vergelijk met Jeremia 25:11-12

⁸⁴ Daniël 9:3-19

⁸⁵ Daniël 9:17

⁸⁶ Daniël 9:21-22

⁸⁷ Daniël 9:23

⁸⁸ Daniël 9:24

⁸⁹ Daniël 8:14

boodschap tot herstel van Jeruzalem,⁹⁰ in 457 voor Christus. De profetie van de zeventig weken is daarmee een onderdeel, of het eerste deel, van de profetie over de 2300 jaren; de twee perioden zijn samen één grote profetie.

En daar beantwoord Gabriël eindelijk de vraag en het gebed van Daniël over het herstel en de herbouw van Jeruzalem,⁹¹ Gods 'heilige berg.'⁹² Gabriël legt echter onmiddellijk uit dat de vervulling van Jeremia's profetie slechts het begin is van een veel langere profetie. Het is het begin van de zeventig profetische weken, en daarmee ook het begin van een nog veel langere profetie – de 2300 jaren. Om de aandacht gericht te houden op de grotere profetie, verklaart Gabriël verder aan Daniël dat de zeventig profetische weken, of 490 letterlijke jaren, 'vastgesteld' zijn voor 'je volk en je heilige stad',⁹³ vanwege een bijzonder doel: 'tot het tijdstip waarop een gezalfde vorst verschijnt.'⁹⁴

Het einde, of het doel, van deze 490 jaren was de eerste komst van de Messias. Gabriël legde uit dat het doel van de Messias zou zijn dat 'aan de overtredingen een einde komt en de zonden zijn afgesloten, voordat het wangedrag is vergolden en eeuwige gerechtigheid is gebracht, voordat het profetisch visioen is bezegeld en het allerheiligste gewijd.'⁹⁵ In de zeventigste profetische week zou de Messias 'een sterk bondgenootschap sluiten met velen, één week lang. De helft van de week zal hij offers noch gaven laten brengen.'⁹⁶ De enige plausibele vervulling voor deze gebeurtenissen was het offer van Jezus, de 'gezalftde vorst'⁹⁷ en 'het lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt',⁹⁸ die zal 'worden vermoord, zonder dat iemand het voor hem opneemt.'⁹⁹

De profetie van de 70 weken is dus ook het begin van de profetie aangaande de 2300 jaren. We kunnen er zeker van zijn dat de profetie van de 2300 jaren, aangaande de reiniging van het heiligdom, vervuld werd in 1844, omdat de profetie van de 70 weken¹⁰⁰ met precisie werd vervuld door de offerdood van de Messias in het midden van de zeventigste week, in het jaar 31. Bovendien zou, op dezelfde manier waarop de profetie van de 70 weken werd vervuld in de offerdood van de Messias met betrekking tot het aardse heiligdom, de profetie van de 2300 jaar vervuld worden in de reiniging door de Messias van het hemelse heiligdom. Op dezelfde manier houden de twee delen van de profetie verband met de twee komsten van de Messias: het einde van de periode van 70 weken heeft betrekking op de eerste komst van Christus, terwijl het einde van de 2300 jaar betrekking heeft op zijn tweede komst.

Het verlies van de leerstelling van het heiligdom

Het heiligdom is een van de meest prominente thema's en leringen in de Bijbel. De Bijbel beschrijft twee heiligdommen, een aards en een hemels. Beide heiligdommen onthullen fundamentele aspecten van Gods karakter, de grote strijd en de verlossing. De twee heiligdommen dienen dus als de plaats van Gods openbaring aan zijn volk, zijn woning onder hen en zijn regering over hen. In het heiligdom ontmoette God Israël, en zij reageerden op Hem in aanbidding. Op dezelfde manier dient het hemelse heiligdom Gods koninkrijk op kosmisch niveau. Op die centrale plaats vestigde God zijn troon. Hij

⁹⁰ Daniël 9:25

⁹¹ Idem

⁹² Daniël 9:20

⁹³ Daniël 9:24

⁹⁴ Daniël 9:25

⁹⁵ Daniël 9:24

⁹⁶ Daniël 9:27

⁹⁷ Daniël 9:25

⁹⁸ Johannes 1:29

⁹⁹ Daniël 9:26

¹⁰⁰ Daniël 9:24-27

openbaarde zichzelf aan de bewoners van het universum, oefende zijn soevereiniteit over hen uit en voorzag in hun behoeften.

Toen de zonde echter het universum binnenkwam, kreeg het hemelse heiligdom een reddende functie, met zijn opofferende en bemiddelende bedieningen. De twee heiligdommen zijn dus niet gescheiden in de zin dat ze nauw met elkaar verbonden zijn in een typologische relatie: dat wil zeggen, het aardse heiligdom werd uitdrukkelijk gebouwd om de betekenis en de rol van het hemelse heiligdom te onthullen, ernaar te verwijzen en het uit te leggen.

Als we dit begrip van de fundamentele rol van het heiligdom voor Gods koninkrijk in gedachten houden, kunnen we niet anders dan opmerken dat de aanwezigheid ervan in de Bijbel onmogelijk over het hoofd kan worden gezien. Hoe vooral christenen de studie en de betekenis van het hemelse heiligdom duizenden jaren lang hebben genegeerd, is eenvoudigweg een raadsel. Hoe was zo'n vergissing überhaupt mogelijk?

Adventisten wijzen op twee belangrijke factoren die hebben geleid tot de uitsluiting van de leer van het heiligdom uit de christelijke theologie. Ten eerste is het, gegeven de betekenis van het hemelse heiligdom voor de verlossing, duidelijk dat Satan al het mogelijke zou doen om de Bijbelse leer van het hemelse heiligdom te verduisteren of zelfs te vernietigen. Daardoor zouden mensen de waarheid over God, over het offer van Christus en over zijn voortdurende bemiddeling in het hemels heiligdom voor onze verlossing niet kennen.

Kosmisch dualisme

Hoe werd deze leerstelling in het christendom verduisterd? Het antwoord op deze vraag leidt onze discussie netjes naar de tweede belangrijke factor: het concept van dualisme. Tijdens de eerste eeuwen van zijn geschiedenis heeft het christendom de Griekse filosofie met zijn fundamentele concept van dualisme geassimileerd. Volgens dit concept is onze hele werkelijkheid verdeeld in twee sferen: het aardse en het hemelse. Deze twee gebieden zijn echter radicaal en essentieel verschillend. Terwijl de aardse sfeer materieel, tijdelijk en ruimtelijk is, is het hemelse rijk immaterieel, tijdloos en niet ruimtelijk. Met andere woorden: in de hemelse sfeer bestaat er geen fysiek bestaan of persoonlijke relatie. Omdat er geen communicatie of relatie bestaat tussen de twee sferen, was de enige manier waarop mensen in de hemelse sfeer konden komen, het ontsnappen aan elke verbinding met hun aardse bestaan, wat neerkomt op het ophouden te bestaan als geïntegreerde menselijke wezens en op de een of andere manier overleven als lichaamloze zielen of geesten, die geen tijd en ruimte ervaren. Het is duidelijk dat dit wereldbeeld alleen mogelijk is als je het concept accepteert dat mensen zowel een fysiek lichaam als een onsterfelijke, volledig autonome ziel hebben. Toen de vroege christenen dit wereldbeeld overnamen, was het voor hen onmogelijk om aan een letterlijk heiligdom in de hemel te denken. Het was zelfs moeilijk voor hen om de hemel voor te stellen als een letterlijke ruimte, laat staan dat Jezus in een menselijk lichaam naar deze ruimte opsteeg. Om deze reden, toen de vroege christenen in de Bijbel lazen over het hemelse heiligdom, allegoriseerden of vergeestelijkten ze dat simpelweg en concludeerden dat de Israëliische tempel van toepassing was op de kerk. Spreken over een letterlijke tempel in een letterlijke hemel was hun 'verheven' theologie 'onwaardig.'

Het is waar, de vroege- en middeleeuwse christenen maakten de verbinding tussen het offersysteem in het heiligdom en de dood van Christus. Maar vanwege de invloed van de Griekse filosofie konden deze vroege christenen zich het bemiddelende werk van Christus voor de mensheid in een letterlijk hemels heiligdom niet goed voorstellen. Om deze reden paste de Rooms-Katholieke kerk het bemiddelende ambt van Christus toe op de kerk en haar priesterschap. Tragisch genoeg leidde deze toe-eigening van Christus' bemiddelende bediening in het hemels heiligdom ertoe dat de kerk zelfs het offer van Christus ondermijnde. God werkte echter via de bewegingen van de protestantse reformatie

Werkwijzer kwartaal 2, 2024

om zijn volk terug te brengen naar een letterlijke lezing van de Bijbel en, via de adventbeweging, om de Bijbelse leer van het hemelse heiligdom her te ontdekken in de profetieën en in het boek Hebreëën.

Onze missie als zevendedagsadventisten is dus te waken voor het compromitteren van Gods Woord en christenen en de wereld op te roepen hun aandacht te richten op het offer van Christus op aarde en zijn bemiddeling in het hemelse heiligdom.¹⁰¹

Deel III: Toepassing

1. Denk na over het concept van priesterschap in jouw cultuur. Hoe vergelijkt zich dit met het Bijbelse concept van priesterschap? Op welke manier is je lokale concept van priesterschap bruikbaar om het priesterschap van Jezus te communiceren in je omgeving?
2. Denk na over het concept van oordeel in jouw cultuur of land. Hoe verhoudt zich dit met het Bijbelse concept van oordeel? Is het vergelijkbaar of gaat het tegen de Bijbel in? Op welke manier kan je het Bijbelse begrip van oordeel uitleggen aan de mensen in jouw cultuur?

¹⁰¹ Zie voor verdere studie Ángel Manuel Rodríguez, 'The Heavenly Sanctuary,' in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, blz. 381-382, 403-406.

Studie 9: Het fundament van Gods regering

Mei 25-31

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Openbaring 12:17*

Lezen: *Prediker 12:13-14; Spreuken 28:9; Daniël 7:25; Jesaja 51:7-8; Openbaring 13:15-17; 12:17; 14:6-12.*

Introductie:

De Bijbelse thema's van de grote strijd en van het hemelse heiligdom zijn onlosmakelijk verbonden met het thema van Gods wet en zijn sabbat, die onderdeel is van de wet. In feite begon de grote strijd met de valse beschuldigingen van Lucifer aangaande het karakter van God, zijn wet en de uitgangspunten van zijn heerschappij. De rebelse engel deed het voorkomen dat wij autonome wezens zijn, volledig in staat de betekenis van het leven zelf vorm te geven op onze eigen voorwaarden en onze relaties en maatschappij in te richten op de manier die wij wensen. Het is duidelijk dat deze godslasterlijke voorstellen het verlangen behelzen God uit ons leven te verbannen, uit onze relaties en zelfs uit het universum. Daarom is onze volharding in de geldigheid van Gods wet geen kwestie van wetticisme of verlossing door werken, maar zoals Gods wet zijn karakter weerspiegelt, staat die wet ook aan de basis van de grote strijd.

Het verdedigen van Gods wet is het verdedigen van Gods karakter en zijn status als Schepper en rechtmatige Koning van het universum, met zijn troon in het hemelse heiligdom. Het hooghouden van Gods wet betekent dat wij begrijpen dat God de enige bron voor onze morele standaard is en de betekenis van het leven. God en zijn principes overboord gooien betekent chaos en de eeuwige dood. Daarom verkondigen zevendedagsadventisten onderstaande waarheden:

- De onveranderlijkheid van Gods wet,
- De sabbat als teken van Gods scheppingsmacht en koningschap,
- Het hemelse heiligdom als zetel van Gods heerschappij en verlossing in het universum,
- De adventbeweging als de kerk van het overblijfsel, geroepen om Gods laatste uitnodiging tot terugkeer in zijn koninkrijk aan de mensheid te verkondigen.

De kern van de missie van de Adventkerk is de drie-engelenboodschap uit Openbaring 14. Die boodschap geeft aan dat de grote strijd een keuze is tussen twee tegengestelde uitgangspunten: de weg van Satan, die leidt tot de ondergang; of Gods weg, die leidt tot het leven.

Thema:

De les van deze week benadrukt vier hoofdthema's:

1. De wet van God, inclusief de sabbat, is eeuwig en onveranderlijk omdat het wezen en karakter van God representeert, evenals zijn status als Schepper en Koning van het universum en zijn principes voor het leven en relaties.
2. Het hemelse heiligdom is de zetel van Gods heerschappij en zijn verlossing.
3. De grote strijd begon vanwege Lucifers impulsen om de status en autoriteit van God te ondermijnen.

Werkwijzer kwartaal 2, 2024

4. Tegen het einde van de grote strijd op aarde, riep en vestigde God zijn kerk van de overblijvende rest. God droeg deze rest op zijn laatste oproep van genade aan de mensheid te verkondigen. Het is een uitnodiging Hem als Schepper, Verlosser en Heer te omarmen. Hij is de enige bron en manier van leven.

Deel II: Commentaar

Christendom en de wet van God

Veel christenen hebben gemengde gevoelens ten aanzien van Gods wet. Aan de ene kant zijn ze het in verschillende mate met elkaar eens dat Gods wet goed en nodig is. Zelfs Maarten Luther, van wie veel christenen denken dat hij een negatieve kijk op de wet had, wijdde een belangrijk deel van zijn *Grote Catechismus* aan het commentaar op het belang van Gods wet voor het leven van een christen. In het voorwoord van de *Grote Catechismus* bekende Luther dat hij, waar en wanneer dat maar mogelijk was, de tien geboden reciteerde, samen met het Onze Vader, het Credo en de Psalmen.

Aan de andere kant hebben christenen door de geschiedenis heen redenen en manieren gevonden om de wet van God niet alleen kleiner te maken, maar ook om die te veranderen. Tijdens de vroege- en middeleeuwse perioden vonden theologen het relatief gemakkelijk om de sabbat te veranderen. Waarom? Net zoals het geval was bij het heiligdom, maakte de integratie van het dualisme en het wereldbeeld van de Griekse filosofie de afwijzing van de sabbat mogelijk. Als, volgens de Griekse filosofie, de hemelse sferen ruimteloos zijn, was het bestaan van een letterlijk heiligdom dat ruimte innam in de hemel, betekenisloos. De hemelvaart van Jezus met een letterlijk, ruimte innemend lichaam was ook onacceptabel voor de Griekse filosofie.

Op dezelfde manier kan gezegd worden dat, als de hemelse sfeer tijdloos is, een letterlijke sabbat als heilige tijd, niet relevant is voor God en religie. Maar de sabbat is een veel te groot thema in de Bijbel om zomaar even aan de kant te schuiven. Daarom pasten veel christenen uit de vroege- en middeleeuwse perioden de allegorische interpretatiemethode toe op de Bijbel. Dat was de enige methode waarmee zij de Bijbelse en Griekse wereldbeelden met elkaar konden verenigen. Volgens deze methode was de belangrijkste betekenis van Bijbelse leer niet het letterlijke, maar het geestelijke, transcendente, tijdloze. De conclusie was dan ook dat christenen niet gehouden waren aan de viering van een letterlijke sabbat. In plaats daarvan konden zij die vervangen door een spirituele betekenis, zoals een abstracte eeuwige rust in God. Het is dan ook geen wonder dat de middeleeuwse christenen niet veel aandacht toonden voor de wet van God.

De protestantse hervormers zouden deze tendens keren door een terugkeer naar een grammaticale, of letterlijke, lezing van de Bijbel. De hervormers gaven de tien geboden dan ook weer een prominente rol in het christelijke leven en zelfs een plek in de catechismus. Maar zelfs in deze documenten werd de wet van God slechts gedeeltelijk als gezaghebbend beschouwd. Zo maakt Luther bijvoorbeeld, slechts enkele alinea's na het benadrukken van het belang van de tien geboden voor het leven van de christen, een opmerking ten aanzien van het sabbatsgebod. In de *Grote Catechismus* concludeert Luther dat de sabbat een instelling is van het Oude Testament die niet van toepassing is op christenen, aangezien die door Christus van de wet bevrijd zijn. Ondanks de hervormingen in de theologie die hij voorstelde, kon ook Luther zich niet geheel losmaken van de trekkracht van Griekse filosofische vooronderstellingen en de traditioneel christelijke manier van denken.

In de huidige tijd heeft het dispensationalisme nog een excuus gevonden voor, of een manier om, het belang van Gods wet voor christenen te verkleinen. De fundamentele leer van het dispensationalisme is dat de geschiedenis van de verlossing is verdeeld in verschillende bedelingen of tijdsperioden. Deze segmentatie is echter geen simpele periodisering of verdeling van de heilsgeschiedenis. In plaats

daarvan vestigt God in elk van deze bedelingen een afzonderlijk verbond met een bepaalde groep mensen, waardoor zij een unieke openbaring en een andere verantwoordelijkheid krijgen dan degenen die voorheen een verbond met God sloten. Eén van de bedelingen, de wet, die de periode bestrijkt vanaf de Sinaï tot aan de dood van Jezus, wordt gekenmerkt door het verbond en de wet die op de Sinaï zijn geopenbaard. Dispensationalist denken dat de wet alleen aan Israël werd geopenbaard of 'toegevoegd' en niet aan andere mensen vóór de Sinaï of na Christus. Om deze reden zijn de wet van God en de sabbat niet relevant voor christenen.

Al deze manieren om de wet van God af te zwakken of te verwerpen zullen uiteindelijk leiden tot de instelling van het merkteken van het beest, een vervanging van Gods wet door menselijke of demonische wetten, zelfs binnen het raamwerk van het christendom. De sabbat zal dus worden vervangen door een valse sabbat. Het merkteken van het beest vertegenwoordigt precies de oorspronkelijke bedoeling en doelstelling van Satan in de grote strijd: het verwerpen van Gods gezag en zijn wet en deze vervangen door het gezag en de wet van Satan zelf. Zevendedagsadventisten geloven dat zij van God de opdracht hebben gekregen om de boodschappen van de drie engelen te verkondigen, die mensen oproepen om terug te keren naar Gods koninkrijk; om zijn wet te aanvaarden en hoog te houden; om het merkteken van Satan en het gezag van zijn dierlijke machten te verwerpen; en om zich aan te sluiten bij Gods overblijfsel in de eindtijd, dat wacht op de spoedige wederkomst van Christus.¹⁰² Om deze reden hebben zevendedagsadventisten een volledig fundamenteel geloof in de wet van God aangenomen:

'De grote principes van Gods wet zijn belichaamd in de tien geboden en geïllustreerd in het leven van Christus. Ze drukken Gods liefde, wil en doeleinden uit met betrekking tot menselijk gedrag en relaties en zijn bindend voor alle mensen in elk tijdperk. Deze voorschriften vormen de basis van Gods verbond met zijn volk en de maatstaf in Gods oordeel. Door de tussenkomst van de heilige Geest wijzen zij op zonde en wekken ze een gevoel van behoefte aan een Verlosser. Verlossing is geheel een kwestie van genade en niet van werken, en de vrucht ervan is gehoorzaamheid aan de geboden. Deze gehoorzaamheid ontwikkelt het christelijke karakter en resulteert in een gevoel van welzijn. Het is een bewijs van onze liefde voor de Heer en onze zorg voor onze medemensen. De gehoorzaamheid van het geloof demonstreert de kracht van Christus om levens te veranderen, en versterkt daarom het christelijk getuigenis.'¹⁰³

Dit fundamentele geloofspunt benadrukt tenminste twee essentiële aspecten van Gods wet. Ten eerste is de wet van God een reflectie van zijn karakter en de principes van zijn rijk.¹⁰⁴ Als zodanig is de wet gesitueerd in het centrum van het hemelse heiligdom, de ark van het verbond in de heilige ruimte.¹⁰⁵ Daarom is de wet van God eeuwig en van toepassing op alle mensen in alle tijden. Omdat God, zijn aard en zijn karakter, niet verandert, is zijn wet nooit veranderd; Jezus Christus zelf verklaarde dat Hij niet was gekomen om de wet te veranderen maar die 'tot vervulling te brengen.'¹⁰⁶ Nooit gaf Hij enige autoriteit aan wie dan ook onder zijn volk om in enige periode van de geschiedenis, zijn wet geheel of gedeeltelijk kleiner te maken of te veranderen.

Ten tweede is de wet van God een afspiegeling van Gods liefdevolle en rechtvaardige natuur, hetgeen we terug zien in de principes van zijn rijk. Volgens Paulus vindt de wet 'zijn vervulling in de liefde.'¹⁰⁷ Daarom kan de wet niet tegenover het evangelie of de verlossing geplaatst worden. De wet is niet, was niet en zal nooit de vijand zijn. Onze vijanden zijn de zonde en Satan. De wet van God is 'heilig en de

¹⁰² Openbaring 14:6-12

¹⁰³ Fundamenteel geloofspunt 19, 'De wet van God,' <https://www.adventist.org/the-law-of-god>

¹⁰⁴ Zie Psalm 89:14

¹⁰⁵ Openbaring 11:19

¹⁰⁶ Matteüs 5:17-19

¹⁰⁷ Romeinen 13:10

geboden zijn heilig, rechtvaardig en goed.¹⁰⁸ Verlossing wordt gegeven door Gods genade en ontvangen en toegepast door geloof. Verlossing is echter het werk van de heilige Geest, die ernaar streeft ons te herstellen tot onze oorspronkelijke status als kinderen van God, die zijn liefde en rechtvaardigheid op volmaakte wijze weerspiegelt.

Deel III: Toepassing

1. Als je in een onchristelijk land woont, hoe ziet jouw lokale religie dan het concept van wet in het algemeen en van goddelijke wet in het bijzonder? Hoe kun je de wet van God aan je vrienden uitleggen in de context van je lokale cultuur? Als je in een christelijk land woont, hoe verhouden de christenen in jouw land zich dan tot Gods wet? Op welke manier kan je de adventistische boodschap ten aanzien van Gods wet met hen bespreken?
2. In de meeste christelijke landen van vandaag zouden we kunnen discussiëren over de kwestie sabbat-zondag als Gods heilige dag. Maar hoe zit dat als je in een onchristelijk land woont? Hoe kun je aan je vrienden de waarheid over de sabbat en de grote strijd uitleggen? En zou het ook mogelijk zijn om in je niet-christelijke context het merkteken van het beest te bespreken?
3. Vergelijk de ceremoniële wet met de morele wet. Wat komt overeen en waar liggen de verschillen? Wat openbaart elk van deze wetten ons over God? Hoe verhoudt elk van deze wetten zich tot Jezus Christus?

¹⁰⁸ Romeinen 7:12

Studie 10: Het spiritisme ontmaskerd

Juni 1-7

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *1 Tessalonicenzen 4:16-17*

Lezen: *Matteüs 10:28; Prediker 9:5; Jesaja 8:19-20; Johannes 11:21-25; 1 Tessalonicenzen 4:16-17; Matteüs 24:23-27; Openbaring 16:13-14; 2 Tessalonicenzen 2:9-12.*

Introductie:

Spiritualisme is onderdeel van Satans plan om de demonische theorie dat wij goden zijn en zonder God kunnen bestaan te promoten. Spiritualisme is daarmee Satans middel om de mensheid aan zijn kant van de grote strijd te houden. Enige vorm van spiritualisme openhouden betekent het kiezen van de kant van Satan. Om het spiritisme onder de mensen te brengen veranderde Satan de Bijbelse definitie van de dood en de Bijbelse leer ten aanzien van de natuur van de mens. Deze valse leerstellingen legden het fundament voor de bedrieglijke leer dat we eeuwig en onverwoestbaar zijn, dat we zelfs na de dood nog voortbestaan. Als gevolg van deze misleiding is de deur geopend naar het gevaarlijke geloof dat wij na de dood nog steeds kunnen communiceren met andere mensen en zelfs met engelachtige wezens.

De beweging van de Europese Verlichting begon aan een lange, harde strijd om alle middeleeuwse vormen van spiritisme uit te roeien, inclusief de communicatie met de doden. De Verlichting faalde echter in dit streven. Volgens de Bijbelse profetie zal het spiritisme de mensheid in de eindtijd met volle kracht treffen en de mensheid voorbereiden op de laatste grote misleiding in de grote strijd. Dat is de reden waarom Gods volk geroepen is om aan de mensheid de ware aard en bedoelingen van het spiritisme te verkondigen, evenals de Bijbelse leringen over de menselijke natuur, de aard van de dood en de ware hoop van de mensheid. Onze hoop is niet gebaseerd op het onjuiste idee van een onsterfelijke ziel, maar op de zekerheid van de opstanding van Jezus Christus en op een eeuwige relatie met Hem.

Thema:

Deze les richt zich op drie hoofdthema's:

1. De ware aard en intentie van het spiritualisme in de context van de grote strijd is de mensheid te misleiden tot een directe relatie met demonische krachten.
2. De Bijbel leert dat mensen een eenheid zijn, geïntegreerde wezens; dat de eerste dood een tijdelijke slaap is; en dat de tweede dood totale vernietiging inhoudt, de Bijbelse verbeelding van de hel.
3. De ware hoop die het Woord van God ons geeft, is de opstanding van de gehele mens en een eeuwige relatie met God.

Deel II: Commentaar

Benamingen en historische achtergrond

Werkwijzer kwartaal 2, 2024

Het moderne spiritualisme verwijst naar het religieuze en/of filosofische geloof dat de dood niet het einde van het menselijk bestaan betekent. In plaats daarvan wordt beweerd dat de geest overwint als een etherisch, immateriële, eeuwige, onsterfelijke ziel. Na de dood blijven deze zielen of geesten zich ontwikkelen en evolueren, terwijl ze snel overgaan naar andere dimensies en niveaus van bestaan en kennis. Mensen die nog in hun lichaam verblijven kunnen contact leggen met deze afgereisde geesten en hen om hulp en leiding vragen. Die contacten kunnen gelegd worden via specialisten, zoals mediums. Ook zou je persoonlijk contact kunnen leggen door erop te studeren en het te praktiseren.

In het algemeen wordt ervan uitgegaan dat het moderne spiritisme ontstaan is in Hydesville, New York, op 31 maart 1848. Op die dag beweerden de zusters Fox dat een geest met hen communiceerde middels een klopcodes. In 1888 onthulde een van de zussen dat de klopcodes nep was, maar die bekentenis trok ze weer terug in 1889. Ondanks enorme schandalen van fraude, verspreidde het spiritisme zich verder in Noord-Amerika. Aan het einde van de negentiende eeuw beschouwden enkele miljoenen midden- en bovenklasse Amerikanen zich als spiritisten.

In de tussentijd, in de jaren 1850, ontwikkelde Hippolytus Léon Denizard Rivail, een leraar Frans, bekend onder het pseudoniem Allan Kardec, het spiritisme. Het spiritisme leert dat mensen incarnaties en reïncarnaties zijn van onsterfelijke geesten die een transcendente sfeer bevolken. Terwijl het spiritisme dus in de reïncarnatie van de eeuwige ziel gelooft, gelooft het spiritualisme in de eeuwigheid van de ziel zonder het concept van reïncarnatie te aanvaarden. Hoewel alle spiritisten spiritualisten zijn, zijn niet alle spiritualisten spiritisten. Hoewel er enige onenigheid bestaat tussen deze spiritualistische bewegingen, zijn ze allemaal verenigd door één geloof: *de onsterfelijkheid van de ziel en de mogelijkheid om na hun dood met geesten te communiceren*. In de tweede helft van de negentiende eeuw omarmde een toenemend aantal van de ontwikkelde elites van Europa het spiritualisme of het spiritisme, waardoor het moderne westerse occultisme ontstond. Ze organiseerden zich in talloze verenigingen en verenigingen en publiceerden een enorme hoeveelheid boeken en artikelen over esoterische kennis en magie.

De onsterfelijkheid van de ziel

Moderne westerse spiritualisten beweren niet dat hun geloof in de onsterfelijkheid van de ziel nieuw is. In plaats daarvan erkennen zij al snel dat deze 'kennis' van de 'voorvaders' komt. Het concept van de onsterfelijke ziel zou inderdaad helemaal teruggevoerd kunnen worden naar de misleiding van Adam en Eva in het paradijs, door de slang. Naderhand verspreidde deze valse theologie zich door de wereld, waarbij het hele culturen besmette en religies liet ontstaan, zoals het sjamanisme, het Shintoïsme, Hindoeïsme, Boeddhisme, voodoo en nog andere lokale en regionale heidense religies.

De onsterfelijkheid van de ziel was het fundament van de Griekse filosofie, in het bijzonder van het Pythagorisme, Platonisme, Aristoteleanisme, Midden Platonisme en Neoplatonisme. Het Manicheïsme en Gnosticisme bouwden ook op hetzelfde concept. Helaas werd ook het christendom geïnjecteerd met het concept van de onsterfelijke ziel door een samengaan met de Griekse filosofie. Om deze reden is, ook al hebben veel christelijke denominaties tegenwoordig het spiritisme veroordeeld, elke christelijke kerk die blijft vasthouden aan het concept van de onsterfelijkheid van de ziel bijzonder kwetsbaar voor spiritualisme en occultisme. Als gevolg hiervan hebben sommige kerken, zoals de Rooms-Katholieke en orthodoxe kerken, een hele cultus van heiligen ontwikkeld, die naar verluidt gebeden kunnen horen en reageren door degenen die een beroep op hen doen, te beschermen en te begeleiden. De protestantse hervormers verwierpen de heiligencultus; het concept van de onsterfelijkheid van de ziel is echter verankerd in de meeste protestantse denominaties, waardoor ze mogelijk openstaan voor spiritistische invloeden.

Twee extra observaties zijn hier belangrijk. In de eerste plaats is het noemenswaardig dat het moderne spiritualisme precies in dezelfde periode en in hetzelfde gebied ontstond waar het Milleritisch adventisme zijn oorsprong had: het noordoosten van de Verenigde Staten in de jaren 1840. Deze opkomst was Satans poging om te anticiperen op- en het in diskrediet brengen van Gods werk in de verkondiging van de wederkomst van Christus en de drie-engelenboodschap. God verkondigde deze boodschappen via de kerk van het overblijfsel, wat bevestigd wordt door de gave van de geest van profetie. Een van de eerste dingen die de Adventkerk leerde was het verwerpen van het heidense geloof van de onsterfelijkheid van de ziel. De Adventkerk riep de wereld op terug te keren naar de leer van de Bijbel ten aanzien van de eenheid van de mens. Adventisten benadrukten aan de mensheid dat zij hun hoop op het leven na de dood niet moesten zoeken in het overleven van de dood middels een onsterfelijke ziel, maar in de opstanding die Jezus bij zijn terugkeer bewerkstelligt.

Ten tweede beloofde de Europese Verlichting, of het modernisme, met de nadruk op wetenschap en wetenschappelijk onderwijs en technologie, de uitroeiing van bijgeloof, magie, hekserij en contact met het bovennatuurlijke. Het enige succes op dit gebied van het modernisme, was wellicht de ondermijning van het geloof in de christelijke God onder westerse mensen. Maar het modernisme is er niet in geslaagd het bovennatuurlijke uit te bannen uit de westerse maatschappij. Het gevolg was wel dat de maatschappij seculier en atheïstisch werd, zonder vrij te worden van spiritualisme. In tegendeel, de tweede helft van de negentiende eeuw staat bekend als een grote opwekking van het spiritualisme, spiritisme, occultisme, hekserij en magie. Aan het einde van de twintigste eeuw worstelde het modernisme zelf om te overleven, aangezien postmoderne kinderen bevangen werden door occulte verhalen – in de vorm van boeken, cartoons, en films – boordevol bovennatuurlijke krachten, magie, hekserij en communicatie met de doden.

Tegenwoordig hebben we te maken met zogenaamde Bijna Dood Ervaringen, een andere manifestatie van hetzelfde principe. Helaas zien ook veel christenen deze ervaringen als bewijs dat de doden meteen overgaan naar een andere vorm van bestaan.

Spiritualisme en de grote strijd

Wat is de rol van spiritualisme in Satans strategie te midden van de grote strijd? Door spiritualisme te bevorderen wil Satan zijn oorspronkelijke misleiding waarmee de grote strijd begon verklaren en bevestigen, namelijk:

- Dat God niet de enige God is, maar dat we allemaal goden zijn;
- Dat we leven hebben in en van onszelf;
- Dat een component van ons bestaan (de ziel) geestelijk is (immaterieel, etherisch), onvernietigbaar, onsterfelijk en eeuwig;
- Dat we moreel autonoom zijn.

De zondeval van de mensheid bracht onvergelijkbaar lijden, vernietiging en dood met zich mee, wat empirisch bewees dat Satan ongelijk had. In deze situatie zouden mensen terecht moeten twijfelen aan Satans stelling waarin hij stelt dat rebellie tegen God niet tot de dood leidt, maar tot een ander, goddelijk niveau van bestaan en bewustzijn. Spiritisme in verschillende vormen is dus de poging van Satan om de dood opnieuw te definiëren en te bevestigen dat alleen het lichaam sterft en dat de ziel overgaat naar een superieure levensvorm.

Satan gebruikt spiritualisme ook om mensen naar een directe, persoonlijke ontmoeting met zichzelf en zijn demonen te lokken of te drijven. De Bijbel leert duidelijk dat achter spiritistische verschijnselen,

zoals in het geval van afgoderij, demonen schuilgaan.¹⁰⁹ Deze ontmoetingen zijn niet alleen gevaarlijk omdat ze bedrieglijk zijn¹¹⁰ en onzuiverheid veroorzaken,¹¹¹ maar ook omdat ze vaak leiden tot bezetenheid door demonen, een situatie waarin demonen mensen controleren en tot slaaf maken. Om verschillende redenen en als onderdeel van hun strategie kunnen demonen niet iedereen op dezelfde manier bezitten of controleren. Demonische krachten zijn echter voortdurend bezig met het bedenken van een grote verscheidenheid aan valstrikken om zoveel mogelijk mensen te vangen en aan hun kant te krijgen in de grote controverse. De apostel Petrus waarschuwt ons: ‘Wees waakzaam, wees op uw hoede, want uw vijand, de duivel, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi.’¹¹² Dat onze “vijand, de duivel, rondsluip als een brullende leeuw, op zoek naar iemand om te verslinden” (1 Petrus 5:8).

Christus’ macht

Ondanks de inspanningen van Satan, laten de genezingen door Christus, van mensen die bezeten zijn met demonen¹¹³ zijn macht zien die ons kan bevrijden uit de controle door Satan.

Zevendedagsadventisten verkondigen de overwinning van Christus niet alleen aan het einde van de grote strijd, maar ook hier en nu, terwijl de strijd nog gaande is. Om die reden werd op de wereldvergadering van het kerkelijk hoofdkantoor, in 2005 te Saint Louis, Missouri, een extra geloofspunt toegevoegd, dat dit punt benadrukt. We kennen dit nu als geloofspunt 11:

‘Door zijn dood aan het kruis triomfeerde Jezus over de machten van het kwaad. Hij, die tijdens zijn dienstwerk op aarde de demonische geesten onderwierp, heeft hun macht gebroken en hun uiteindelijke ondergang verzekerd. Jezus’ victorie geeft ons de overwinning over de boze machten die ons nog steeds in hun ban willen houden, als wij met hem wandelen in vrede en vreugde, verzekerd van zijn liefde. De heilige Geest leeft nu in ons en geeft ons kracht. In onze voortdurende toewijding aan Jezus als onze Zaligmaker en Heer zijn wij bevrijd van de last van onze daden in het verleden. Wij leven niet langer in duisternis, bevreesd voor boze machten, in onwetendheid en in de zinloosheid van onze vroegere leefwijze. In de nieuwe vrijheid die we in Christus bezitten zijn we geroepen om te groeien in de gelijkvormigheid aan zijn karakter, om dagelijks gemeenschap te hebben met hem in gebed, ons te voeden met zijn woord, te mediteren over dit woord en over zijn voorzienigheid, te zingen tot zijn eer, samen te komen om hem te eren, en deel te hebben aan de zendingsopdracht van de kerk. Wij zijn ook geroepen om het voorbeeld van Christus te volgen door, vanuit onze liefde voor anderen, mensen bij te staan die hulp nodig hebben in lichamelijk, psychisch, emotioneel, sociaal en geestelijk opzicht. Wanneer wij onszelf in liefdevolle dienstbaarheid geven aan de mensen om ons heen en getuigen van zijn redding, zal zijn onafgebroken aanwezigheid met ons, door de Geest, elk moment transformeren en elke taak tot een geestelijke ervaring maken.’¹¹⁴

Aanvankelijk was dit fundamentele geloofspunt noodzakelijk vanwege de situatie in sommige delen van de wereld, zoals Azië en Afrika, waar christenen in het algemeen, en zelfs sommige adventisten, niet duidelijk begrepen dat de Schrift alle occulte praktijken verwerpt. Bovendien, ook al begrepen adventisten in die gebieden wel dat de Bijbel zich tegen alle spiritistische praktijken verzet, aarzelden ze om zich los te maken van die praktijken en leringen, omdat ze bang waren voor de vergelding van

¹⁰⁹ 1 Korintiërs 10:20

¹¹⁰ Johannes 8:44

¹¹¹ Marcus 5:2

¹¹² 1 Petrus 5:8

¹¹³ Bijvoorbeeld Lucas 8:26-33; Matteüs 12:45

¹¹⁴ Fundamenteel Geloofspunt 11, ‘Groeien in Christus,’ <https://www.adventist.org/growing-in-christ>.

de geesten. Bovendien zijn spiritualisme, spiritisme en occultisme allemaal alomtegenwoordige realiteiten, niet alleen in Afrika en Azië, maar over de hele wereld. Fundamenteel Geloofspunt 11 is dus voor alle mensen. Ongeacht onze culturele en sociale achtergrond hebben alle mensen dezelfde boodschap van het evangelie nodig: 'Mijn schapen luisteren naar mijn stem, Ik ken ze en zij volgen Mij. Ik geef ze eeuwig leven: ze zullen nooit verloren gaan en niemand zal ze uit mijn hand roven. Wat mijn Vader Mij gegeven heeft gaat alles te boven, niemand kan het uit de hand van mijn Vader roven.'¹¹⁵

Deel III: Toepassing

1. Hoe denken mensen in jouw cultuur over de menselijke natuur en de dood? Op welke manier kun je de waarheid ten aanzien van de dood, zoals de Bijbel ons dat leert, met hen bespreken?
2. Hoe denken mensen in jouw cultuur over de hel? Wat kunnen jij en je gemeente doen in je omgeving om het Bijbelse begrip ten aanzien van de hel duidelijk te maken?

¹¹⁵ Johannes 10:27-29

Studie 11: De komende strijd

Juni 8-14

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Johannes 17:17*

Lezen: *Johannes 17:17; Openbaring 14:6-7, 12; 4:11; 12:3-4, 17; 13:1-17.*

Introductie:

De Bijbelse profetie waarschuwt dat het langlopende kosmische conflict tussen de twee tegengestelde en onverenigbare krachten, God en Satan, op zijn einde loopt en zijn climax vindt in een laatste strijd. Dat laatste gevecht zal gaan over het onderwerp 'gezag' en 'aanbidding.' Wie zal de troon van het universum bezitten en wie ontvangt de eer die alleen de Schepper, Voorziener, Verlosser toekomt? De sabbat zal daarom onderdeel van het conflict vormen, aangezien het Gods symbool is voor al zijn macht als Schepper, Voorziener en Verlosser. De rebellerende macht zal door Satan zelf geleid worden. Satan heeft de hele geschiedenis door onvermoeibaar gestreden in het rekruteren van volgelingen, maar zijn belangrijkste focus is de kerk. Helaas sloot de traditionele kerk compromissen en werd daarmee Babylon, gesymboliseerd door het beest uit de zee. Satan gaf dit beest zijn machts- en gezagspositie. Het staat dan ook aan Satans kant in de laatste veldslag.

In de tijd van het einde zal de draak er ook in slagen het rijkste land ter wereld, de Verenigde Staten van Amerika, aan zijn kant te krijgen. Deze natie, die ontstond uit het eeuwenlange verlangen van vervolgte christenen op zoek naar religieuze veiligheid en vrijheid, zal, net als de pauselijke kerk uit de oude wereld, compromissen sluiten. Op die manier vervult Amerika zijn profetische rol als het beest uit de aarde en een wereldwijd leider worden in de laatste strijd.

Maar God is nooit zonder volk geweest in de grote strijd. Tot aan het einde van het conflict zal Hij altijd een volk behouden, een trouwe resterende kerk. Gods kerk van de rest heeft Hem altijd erkend als Koning, Hem aanbeden en zich gehouden aan zijn geboden en de principes van zijn rijk. Gods trouwe resterende volk zal de sabbat in ere houden en Hem dienen als Schepper en Koning van het universum. Het overblijfsel van de eindtijd zal God niet alleen dienen als persoonlijke Verlosser, maar ook de samensmeltingen van het kwaad duidelijk aan de kaak stellen. De overblijvende kerk roept de gehele mensheid op terug te keren tot God en Hem te aanbidden. Ondanks de inspanningen van de draak en de beesten uit de aarde en de zee, zal de overwinning God toevallen.

Thema:

Deze les benadrukt twee hoofdthema's:

1. Bijbelse profetie beschrijft een laatste veldslag tussen God en zijn volk aan de ene kant, en Satan en zijn volgelingen (in Openbaring 13 gesymboliseerd door de beesten uit de zee en de aarde) aan de andere kant. De strijd richt zich op aanbidding en de sabbat, waarin God wordt gevierd als Schepper, Voorziener en Verlosser.
2. God zal als overwinnaar uit de strijd komen. Hij roept zijn volk op deel te nemen in zijn overwinning over het kwaad en over Satan, door zijn eeuwig evangelie te verkondigen.

Deel II: Commentaar

Profetie als weddenschap

Anastasia was een atheïstische econoom, opgeleid aan een Sovjet universiteit, ten tijde van het hoogtepunt van voorspoed en stabiliteit in de Sovjet Unie. Zij omarmde de utopische droom van het communisme en geloofde heilig dat het communisme de grootste hoop voor de toekomstige mensheid was. Zij keek uit naar de dag waarop de Sovjet Unie alle naties ertoe zou brengen het vrije marktverkeer af te schaffen, zoals de Verenigde Staten dat kenden, en de Sovjetwaarden over te nemen.

De echtgenoot van Anastasia, Petru, deelde het optimisme van zijn vrouw niet. Petru praktiseerde zijn geloof niet in die tijd, maar hij was wel geboren in een adventistisch gezin en ook als adventist opgevoed. Als jongeling had Petru de boeken van Daniël en Openbaring bestudeerd en volgde daarbij de adventistische historische benadering. Nu was hij getrouwd en besprak met zijn atheïstische vrouw dat, volgens de Bijbelse profetie de Verenigde Staten de wereld zouden beheersen en alle overheden en regeringen zou leiden in rebellie tegen God aan het einde van de menselijke geschiedenis. Gebaseerd op de profetieën van Daniël en Openbaring beredeneerde Petru dat de Sovjet Unie de Koude Oorlog zou verliezen en dat de Verenigde Staten zich zouden ontpoppen tot de enige supermacht van de eindtijd. Maar Anastasia kende de macht van de Sovjet Unie en kon daarom deze uitleg niet aanvaarden. Ze raakten in een impasse en het stel besloot hun verschillen op te lossen door een weddenschap af te sluiten. Anastasia zei tegen Petru dat zij zevendedagsadventist zou worden als de Sovjet Unie in zou storten. Er gingen jaren voorbij, totdat aan het einde van de jaren 1980 de Sovjet Unie in elkaar schrompelde en zonder enige militaire aanval van buitenaf verdween. Het atheïsme en communisme van Anastasia stortten samen met de Sovjet Unie ineen. Al snel na deze gebeurtenis accepteerde Anastasia de uitnodiging van Petru om samen met hem gedoopt te worden in de Adventkerk.

Petru's voorspelling ten aanzien van de ineenstorting van de Sovjet Unie was niet gebaseerd op geopolitiek, sociale studies, psychologie, economie, of militaire overwegingen. Aangezien hij achter het IJzeren Gordijn woonde, was de belangrijkste bron voor de voorspelling van de val van de Sovjet Unie zijn historisch Bijbelse interpretatie van Openbaring 13, zoals die werd uitgelegd in zijn lokale Adventgemeente. Net als veel andere adventisten in de wereld van de Sovjets had Petru er geen idee van dat de ineenstorting van de Sovjet Unie al zo snel zou plaatsvinden, of zelfs tijdens zijn leven. De gebeurtenis versterkte Petru's geloof, net als dat van vele andere adventisten. Hij besloot terug te keren in zijn kerk en tot zijn blijdschap volgde zijn gezin zijn voorbeeld.

Tegenwoordig wordt de historische interpretatie van Openbaring 13, die naar de Verenigde Staten wijst als het beest dat lijkt op een lam en dat de wereld zal leiden in rebellie tegen God, op actieve manier uitgedaagd. Vele erkende experts voorspellen, of kondigen dit zelfs aan, dat de zon over de hegemonie van Amerika spoedig onder zal gaan. Maar Bijbelse profetie faalt nooit. Net als Petru moeten we volledig op de Bijbelse profetie vertrouwen, zelfs als de realiteit en experts ons een andere kant op lijken te wijzen.

Complottheorieën

Complottheorieën zijn de laatste tijd in opkomst en overspoelen het internet en de media. Dergelijke theorieën vinden vaak gehoor en worden dan sociale fenomenen. Adventisten zijn terecht terughoudend in het verkondigen van complottheorieën van welk soort ook. Dat moet ook zo blijven. Tegelijkertijd kunnen we niet ontkennen dat complotten bestaan, helaas.

David, Jezus en de apostelen leden vanwege diverse complotten tegen hen. Aan de hand van deze voorbeelden hebben adventisten al zulke theorieën aan Gods voorzienigheid toevertrouwd, en hebben ze er in plaats daarvan voor gekozen zich te concentreren op de missie die God ons heeft toevertrouwd. Ja, de grote strijd zelf was het resultaat van Satans samenzwering. Ja, we zijn geroepen om de eindtijdsamenzweringen van Satan en zijn aanhangers, die zich voorbereiden op de laatste strijd tegen God, aan de kaak te stellen. We kunnen ons echter niet permitteren om ons te verdiepen in de details van de talloze complottheorieën. Onze taak is de val van Babylon en de spoedige komst van de Heer aan te kondigen. Daarom is het onze missie om zoveel mogelijk mensen te redden van Satans samenzwering

Het identificeren van de beesten en de missie van de kerk

Sommige theologen hebben beweerd dat de identificatie van het beest uit de zee met de Rooms-Katholieke kerk, en van het beest uit de aarde met de Verenigde Staten door de eerste adventistische pioniers, conclusies waren die werden gedictieerd door hun sociaal-politieke context. Sommige van deze theologen roepen de adventisten daarom op afstand te nemen van deze aanvankelijke standpunten en andere, meer relevante spirituele of politieke krachten in onze eigen tijd te vinden die beter zouden passen bij de beschrijvingen van het beest uit de zee en/of het beest uit de aarde.

We moeten echter twee belangrijke zaken benadrukken. In de eerste plaats zien we dat, hoewel de adventistische pioniers de vervulling van profetie bekeken vanuit hun eigen historische context, zij trouw de historische principes van profetische interpretatie volgden. Zij identificeerden de vervulling van de profetie in overeenstemming met het holistische Bijbelse onderwijssysteem.

Ten tweede heeft Gods profeet voor de kerk van het overblijfsel, Ellen White, duidelijk gewaarschuwd tegen het opgeven van onze oorspronkelijke profetische interpretaties aangaande de twee beesten van Openbaring 13. Zij was in het bijzonder bezorgd dat adventisten in de val zouden trappen van de gedachte dat de Rooms-Katholieke kerk veranderd is en niet langer het tirannieke beest uit de zee is, waarmee het noodzakelijk wordt een andere kandidaat voor de profetie te vinden. De onderstaande citaten uit haar monumentale boek *De grote strijd* zijn opmerkelijk en waarschuwen tegen een dergelijke verschuiving van denken:

‘De protestanten staan tegenwoordig veel positiever tegenover het rooms-katholicisme dan vroeger. In de landen waar de katholieken niet in de meerderheid zijn en de aanhangers van de paus een verzoenende houding aannemen om hun invloedssfeer uit te breiden, heerst een groeiende onverschilligheid tegenover de leerstellingen die de protestantse kerken scheidten van het pausdom. Hoe langer hoe meer mensen vinden dat wij op de belangrijke punten toch niet zó veel van elkaar verschillen als men wel denkt en dat een beetje toegeeflijkheid van onze kant zal bijdragen tot een betere verstandhouding met Rome.’

‘De verdedigers van het pausdom beweren dat men de katholieke kerk onrechtvaardig heeft behandeld en de protestanten zijn geneigd deze voorstelling van zaken over te nemen. Velen zeggen dat het niet rechtvaardig is als men de kerk van vandaag beoordeelt op grond van de gruwelen en absurditeiten die haar heerschappij gedurende de eeuwen van onwetendheid en duisternis hebben gekenmerkt. Zij verontschuldigen haar gruwelijke wreedheid met het argument dat ze het gevolg was van de barbaarsheid van die dagen en wijzen erop dat Rome onder invloed van de moderne beschaving is veranderd.’¹¹⁶

¹¹⁶ Ellen White, *De grote strijd*, blz. 518
Werkwijzer kwartaal 2, 2024

‘Maar het rooms-katholieke systeem is tegenwoordig niet méér in harmonie met het evangelie van Christus dan in welke vroegere periode van zijn geschiedenis ook. De protestantse kerken verkeren in grote duisternis, want anders zouden ze de tekenen der tijden wel onderscheiden. De rooms-katholieke kerk heeft grootse plannen en bestrijkt een zeer groot gebied. Ze gebruikt elk middel om haar invloedssfeer en haar macht te vergroten voor de zware strijd om weer de wereldheerschappij te krijgen, opnieuw tot vervolgingen over te gaan en om alles wat het protestantisme tot stand heeft gebracht te vernietigen. Het rooms-katholicisme wint overal terrein. Kijk maar naar het toenemend aantal katholieke kerken en kapellen in protestantse landen. Denk maar aan de populariteit van katholieke hogescholen en seminaries in Amerika, die ook door protestanten op grote schaal worden gesteund. Denk maar aan de groei van het ritualisme in Engeland en aan de vele mensen die tot het rooms-katholicisme overgaan. Dit alles zou de verdedigers van de zuivere beginselen van het evangelie moeten verontrusten.’¹¹⁷

‘De rooms-katholieke kerk wil zich nu van haar beste kant laten kennen en probeert al de gruwelijke wreedheden die zij in het verleden heeft bedreven goed te praten. Uiterlijk heeft ze het kleed van Christus aangedaan, maar innerlijk is ze niet veranderd. Alle beginselen die het pausdom in het verleden heeft aangenomen, worden nog altijd verdedigd. De leerstellingen die zijn verzonnen in de donkere Middeleeuwen worden nog altijd gehandhaafd. Laat niemand zichzelf misleiden. Het pausdom waaraan de protestanten nu eer willen bewijzen, is nog altijd hetzelfde pausdom dat de wereld heeft beheerst in de tijd van de Hervorming toen godsmannen opstonden om zijn verdorvenheid aan de kaak te stellen waardoor zij hun eigen leven in gevaar brachten. Het pausdom is nog even trots en arrogant als in de tijd toen het wilde heersen over koningen en prinses en toen het aanspraak meende te mogen maken op goddelijke prerogatieven. Zijn geest is nog altijd even wreed en tiranniek als toen het de menselijke vrijheid aan banden legde en de heiligen des Allerhoogste doodde.’

‘In protestantse landen wordt terecht beweerd dat er niet meer zo’n groot verschil is tussen het protestantisme en het catholicisme, zoals vroeger wel het geval was. Er heeft zich een verandering voorgedaan, maar niet in het pausdom. Het catholicisme lijkt inderdaad veel op het moderne protestantisme omdat het protestantisme sinds de tijd van de hervormers zo verschrikkelijk verwaterd is.’¹¹⁸

Deel III: Toepassing

1. Misschien woon je op een plek die ver verwijderd is van de invloedssfeer van de Rooms-Katholieke kerk of van de invloed van Amerika. Op welke manier kun je dan het beste aan je vrienden uitleggen hoe de profetieën van het beest uit de zee en de aarde in elkaar steken?
2. Is het consequent dat wij de Rooms-Katholieke kerk identificeren als het beest uit de zee en de Verenigde Staten als het beest uit de aarde, en dat wij tegelijkertijd bidden voor de verlossing van de mensen die met deze entiteiten verbonden zijn? Verklaar je antwoord.
3. De profeet Daniël, de middeleeuwse christenen, de negentiende-eeuwse adventisten, de adventisten in de Sovjet Unie en in vele andere plaatsen en tijden, vertrouwden tegen alle signalen in op de Bijbelse profetieën. Hoe kun jij vertrouwen hebben in de Bijbelse profetie als ieder bewijs ernaar lijkt te wijzen dat het heel anders zal gaan?

¹¹⁷ Idem, blz. 520

¹¹⁸ Idem, blz. 524-525

Studie 12: De laatste fase

Juni 15-21

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Spreuken 23:23*

Lezen: *Openbaring 7:1-2; 14:1; Spreuken 23:23; Jesaja 8:20; Ezechiël 20:12, 20; Hosea 6:3; Joël 2:21-24; Jakobus 5:7-8; Openbaring 18:1-4.*

Introductie:

Gods volk dat betrokken is bij het laatste conflict tussen Christus en Satan, wordt niet in het ongewisse gelaten over de laatste gebeurtenissen; noch worden zij door God in de steek gelaten tijdens de vervulling van die gebeurtenissen. Zoals een generaal die vertrouwd wordt en die zijn troepen inspireert voor het beslissende gevecht, bereidt God ons voor op de strijd door zijn profetische woord dat als inspiratie, oriëntatie en bekrachtiging geldt.

Deze week richten we ons op verschillende kernelementen van de voorbereiding van Gods volk op het einde van de tijd. Ten eerste worden we eraan herinnerd dat het Woord van God onze enige betrouwbare gids is; het is de bron van alle waarheid en kracht. We zijn alleen veilig als we trouw blijven aan Gods Woord. Daarom moeten we ons onderwerpen aan de wijsheid en het advies van de Bijbel, ongeacht of de signalen uit de wereld overeenkomen. Ten tweede is het houden van de sabbat het teken van onze toewijding en loyaliteit aan onze Schepper en Verlosser. Ten derde staan we er nooit alleen voor in onze betrokkenheid bij de grote strijd en bij de totstandbrenging van Gods missie in het verkondigen van het eeuwig evangelie. In plaats daarvan zal de heilige Geest zelf Gods volk op bijzondere wijze kracht schenken om publiekelijk aan de wereld in de eindtijd te getuigen over de kracht van het evangelie en over Gods oproep aan alle mensen om naar Hem terug te keren, waarbij Satan en zijn posities achtergelaten dienen te worden. Deze ontwikkelen worden ook wel de Late Regen genoemd, of Gods bekrachtiging aan zijn volk, en de luide roep, die de laatste publieke verkondiging van het evangelie inhoud.

Thema:

De les van deze week richt zich op twee hoofdthema's:

1. Gods liefde en verlossing aanvaarden in Jezus Christus, genereert in ons een onbuigzame liefde voor Hem en de beslissing om trouw te zijn aan Hem, zijn Woord en zijn sabbat.
2. De heilige Geest zal ons kracht geven met de uitstorting van de late regen. Deze uitstorting stelt ons in staat de 'luide roep' te laten horen, of de laatste oproep aan de wereld zich te bekeren en gered te worden.

Deel II: Commentaar

Blijf trouw: God heeft het laatste woord

Ivan werd geboren en opgevoed in een gelovig adventistisch gezin in de Sovjet Unie. Hoewel het gezin arm was en hard moest werken, had hij een zorgeloze en gelukkige kindertijd en jeugd. Op 18-jarige leeftijd werd Ivan opgeroepen dienst te doen in het Sovjetleger. Samen met andere dienstplichtigen stapte hij op de trein en zeven dagen later bevond hij zich op 3000 kilometer van huis.

Werkwijzer kwartaal 2, 2024

Zo begon zijn lange dienstperiode van twee jaar. Naast eenzaamheid en heimwee wist Ivan dat zijn grootste uitdaging nog moest komen. Zelfs voordat hij werd opgeroepen had hij zich voorgenomen trouw te blijven aan God en de sabbat te houden, ongeacht wat dat voor hem zou betekenen. De eerste paar sabbatten legde hij aan zijn meerderen uit dat hij niet kon werken vanwege religieuze overtuigingen. De commandanten stonden het een paar keer oogluikend toe, omdat ze dachten dat hij zijn vreemde 'provinciale' en 'primitieve' gebruiken wel snel af zou leren.

Het duurde echter niet lang totdat de commandanten doorhadden dat het de jongeman ernst was en ze namen besliste disciplinaire en 'instructieve' maatregelen. Op een vrijdagmiddag, na een uitputtende werkdag, zeiden ze Ivan dat hij het niet verdiende op een comfortabel bed te slapen in het weekend als hij weigerde op sabbat te werken. In plaats daarvan zou hij zijn weekend in het tijdelijke detentiecentrum doorbrengen. Toen Ivan en zijn commandanten bij de gevangenis aankwamen, ontdekten de officieren dat de gevangenis gesloten was en de bewaker was ergens anders heengegaan. Terwijl ze op de terugkeer van de bewaker wachtten, praatten de officieren wat terwijl Ivan genoot van de zonsondergang boven het mooie Balkhash meer. In stilte zocht Ivan zijn steun en verzekering bij God. Plotseling stopte er een sergeant die langsliep en die langs zijn neus weg aan de meerderen van Ivan vroeg wie ze naar de gevangenis gebracht hadden. 'Een sabbatvierder,' antwoordden ze. 'We willen hem wat heropvoeden en leren dat hij orders op moet volgen en gewoon op zaterdag moet werken.' 'Dat gaat je niet lukken,' riep de sergeant uit. 'Ik ken deze mensen. Die sterven liever dan dat ze op sabbat werken.' De officieren realiseerden zich dat ze een fout gemaakt hadden door met de sergeant te praten terwijl Ivan hen kon horen. Maar het was te laat. Ivan had zijn broodnodige dosis steun ontvangen.

De gevangenisbewaarder arriveerde en op het moment dat de sabbat begon, begeleidde hij Ivan naar zijn cel, een ruimte van 2 bij 3 meter, waar nog tien andere soldaten zaten van wie de meesten rookten. De zware metalen deur ging dicht en Ivan nam de enige vrije plek in in de buurt van de deur, voorbereid het verdere weekend te moeten zitten of staan. De jonge strijder voor Christus was vastbesloten trouw te blijven aan de sabbat. Minuten werden uren en rond middernacht begon Ivan zich voor te stellen hoe de broeders en zusters in zijn woonplaats blijmoedig naar de kerk liepen om God te aanbidden tijdens de vespers, terwijl hij hier opgesloten zat in een donkere cel, gevuld met sigarettenrook en nog drie dagen te gaan.

Plotseling herinnerde Ivan zich de laatste preek die hij had gehoord in de gemeente, net voordat hij in dienst moest. Het ging over Elia op de Karmel en hoe hij zeven keer bad om regen. '*Wat als ik ook zeven keer bid?*' dacht Ivan bij zichzelf. Hoewel het bijna aanmatigend leek, besloot Ivan het toch te proberen. Het eerste eenvoudige gebed sprak hij in stilte vanuit zijn hart. Een tweede volgde. Nog geen 'wolkje.' Derde gebed. Toen het vierde, vijfde, zesde. Uiteindelijk sprak hij in stilte zijn zevende gebed. Complete middernachtelijke stilte heerste nadat hij uitgebeden was. De stilte deed niets af aan Ivans besluit trouw te zijn. Hij was er klaar voor loyaal aan God te zijn, zelfs als God zijn zeven gebeden niet zichtbaar zou beantwoorden. '*Ik heb het in ieder geval geprobeerd, toch?*' dacht hij bij zichzelf.

Een minuut later werd de stilte echter verbroken door voetstappen buiten de gevangenis. Ze werden gevolgd door het omdraaien van sleutels en het krakende openen van deuren. De gevangenisbewaarder stond in de deuropening en scheen met een zaklamp in het rond. Toen hij Ivan zag, droeg hij hem op naar buiten te komen. Eenmaal buiten, nam de gevangenisbewaarder hem mee naar zijn kantoor, improviseerde een eenvoudig, maar comfortabel bed en nodigde Ivan uit daar te slapen. Ivan viel bijna meteen in een diepe slaap. 's Ochtends wachtte hem een nieuwe verrassing: de bewaker bracht hem ontbijt. En meer dan dat kreeg hij van de gevangenisbewaarder ook nog een voedselpakket en werd hij door hem begeleid naar de oever van het meer, waar hij hem achterliet om in de natuur van de sabbat te genieten.

Ivan bracht een aantal sabbatten op deze manier door. De officieren brachten hem in het weekend naar de gevangenis. De bewaarder haalde hem uit de cel en voorzag hem de rest van het weekend van voedsel. Op maandagochtend ging Ivan terug naar zijn barak. De volgende maanden en jaren waren vol met veel andere soortgelijke ervaringen van Gods wonderbaarlijke tussenkomst ten behoeve van Ivan. Na twee jaar keerde Ivan terug naar huis. Hij was nu een volwassen, sterke jongeman die trouw was aan God. Ja, hij ging in tegen de kolos van het Sovjetleger. Ze probeerden zijn geloof te breken. Ja, zijn officieren vertelden hem dat hij het niet waard was te slapen op de matrassen van het leger, maar God heeft het laatste woord. God zorgt voor zijn trouwe volk dat besluit – zoals Daniël in de Bijbel en zoals Ivan – om loyaal aan Hem te blijven.

Christelijke loyaliteit

Loyaliteit heeft de studenten van de menselijke natuur en geschiedenis altijd gefascineerd. Als gedragshouding heeft loyaliteit zijn basis in verschillende zaken. Sommige van deze bases zijn biologisch of vooraf bepaald, zoals iemands familie of de plaats van geboorte. Persoonlijke beslissingen vormen een andere basis voor loyaliteit. Deze beslissingen kunnen verband houden met verschillende zaken, zoals geldelijke voordelen (betaling, beloningen), overtuigingen of wereldbeelden, en moraliteit. Sommige mensen baseren hun loyaliteit op plicht, anderen op voorkeur en weer anderen op nut. De objecten van loyaliteit zijn gerelateerd aan deze bases. Mensen tonen hun toewijding aan hun families, stammen, naties, religies, ideologieën, filosofieën, de natuur en bedrijven, om maar een paar loyaliteiten te noemen. Maar wat is christelijke loyaliteit? Waarom zijn christenen loyaal, en aan wie zijn zij loyaal?

Om die vraag te beantwoorden bekijken we het verhaal van Job. In gesprekken met Satan, benadrukt God de smetteloosheid, oprechtheid en loyaliteit van Job in eerbied aan God.¹¹⁹ Trouw aan zijn twijfelende, misleidende en rebellerende natuur, stelt Satan een van zijn kernvragen: ‘Zou Job werkelijk zonder reden zoveel ontzag voor God hebben?’¹²⁰ Vervolgens beweert Satan dat de basis voor menselijke loyaliteit aan God rust in egoïsme: ‘U beschermt hem immers, evenals zijn gezin en alles wat hem toebehoort. U hebt het werk dat hij doet gezegend, zodat zijn bezit zich steeds meer uitbreidt. Maar als U uw hand naar hem uitstrekt en aantast wat hem toebehoort, zal hij U ongetwijfeld in uw gezicht vervloeken!’¹²¹ Voordat hij uit de hemel verdreven werd, beschuldigde Satan God ervan dat Hij zich valselijk, mishandelend en egoïstisch opdroeg om de aandacht en loyaliteit van de ongevallen wezens in het universum voor zichzelf op te eisen. Hun loyaliteit aan God zou daarom egoïstische loyaliteit zijn, om ervan te profiteren, er beter van te worden. Op dezelfde manier beweerde Satan dat de basis voor loyaliteit van Gods volk op aarde ook geworteld was in het verlangen naar persoonlijk gewin en overlevingsdrang. Deze verkeerde uitleg van de realiteit door Satan zorgde voor het ontstaan van de universele grote strijd en ook voor het lijden van Job en de vele vragen die hij daardoor had. De wonderbaarlijke geloofstrouw van Job bewees echter het ongelijk van Satan en illustreerde de ware basis van christelijke loyaliteit aan God: onbuigzame en onvoorwaardelijke liefde voor Hem en daarnaast het verlangen rechtvaardig te zijn.

Op die eerste vrijdagavond in de gevangenis werd Ivans loyaliteit aan God meteen beloond. Maar die beloning was niet de basis van zijn trouw aan God. Ivan was vastbesloten God trouw te zijn, ongeacht de situatie. Op dezelfde manier waren de vrienden van Daniël trouw toen zij oog in oog stonden met de vurige oven op het plein van Dura. Ondanks een dreigende dood antwoordden de vrienden moedig aan Nebukadnessar: ‘Wij vinden het niet nodig uw vraag te beantwoorden, want als de God die wij

¹¹⁹ Job 1:8

¹²⁰ Job 1:9

¹²¹ Job 1:10-11

vereren in staat is ons te redden uit een brandende oven en uit uw handen, dan zal Hij ons redden. Zo niet, weet dan, majesteit, dat wij uw goden niet vereren, noch buigen voor het gouden beeld dat u hebt opgericht.’¹²² Jaren later zong de profeet Habakuk:

‘Al zal de vijgenboom niet bloeien,
al zal de wijnstok niets voortbrengen,
al zal de oogst van de olijfboom tegenvallen,
al zal er geen koren op de akkers staan,
al zal er geen schaap meer in de kooien zijn
en geen rund meer binnen de omheining –
toch zal ik juichen voor de HEER,
jubelen voor de God die mij redt.’¹²³

Maar hoe wordt zo'n loyaliteit in de harten en hoofden van Gods volk gegeneerd? Ja, Gods volk, en de rest van het universum, voelen de impuls om loyaal aan Hem te zijn, omdat Hij hun Schepper is en dus hun Vader. Familie is op zichzelf een dwingende reden. Maar er is meer: Gods volk krijgt zijn loyaliteit van God. Ze zijn geschapen naar Zijn beeld.¹²⁴ God is liefde, en door zijn genade zijn mensen liefdevol. God is rechtvaardig, en mensen zijn oorspronkelijk rechtvaardig geschapen. God is trouw of loyaal, en mensen kunnen er ook voor kiezen om trouw of loyaal te zijn, met Gods hulp. Het zijn juist zijn liefde en trouw aan ons die liefde en loyaliteit voor Hem in ons voortbrengen. De apostel Johannes legde uit dat we niet loyaal zijn aan God vanwege angst, want ‘De liefde laat geen ruimte voor angst; volmaakte liefde sluit angst uit, want angst veronderstelt straf. In iemand die angst kent, is de liefde niet tot volmaaktheid gekomen. Wij hebben lief omdat God ons het eerst heeft liefgehad.’¹²⁵ Johannes legt uit: ‘Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden.’¹²⁶

Deel III: Toepassing

1. Het verhaal van Ivan is een heel bijzonder en bemoedigend verhaal. Maar we weten ook dat er vele mensen zijn die moesten of moeten lijden voor hun geloof en misschien hun dierbaren ook. Hoe kunnen we die verhalen een plek geven?
2. Hoewel we ons misschien kunnen voorstellen hoe we standvastig zullen blijven en Gods sabbat zullen vereren in tijden van vervolging, hoe komt het dan dat we er vaak niet in slagen de heiligheid en de plechtigheid van de sabbat te handhaven in tijden van vrede en voorspoed? Soms vragen we ons misschien af of het niet gemakkelijker is de Heer van de Sabbat te verraden in tijden van vrijheid dan in tijden van vervolging. Als we de sabbat niet kunnen heiligen terwijl we daar alle vrijheid voor hebben, hoe kunnen we dan verwachten dat we in tijden van turbulentie en druk trouw aan de sabbat zullen blijven? Creëer een strategie om trouw te blijven aan Gods sabbat, zowel in goede als in slechte tijden.

¹²² Daniël 3:16-18

¹²³ Habakuk 3:17-18

¹²⁴ Genesis 1:26-27

¹²⁵ 1 Johannes 4:18-19

¹²⁶ 1 Johannes 4:10; zie ook Johannes 3:16

Studie 13: De triomf van Gods liefde

Juni 22-28

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Openbaring 21:3-4*

Lezen: *Jeremia 30:5-7; Openbaring 3:10; Jesaja 33:15-16; Psalm 91:1-11; Openbaring 1:7; 19:11-16; 20; Jeremia 25:33; 4:23-28; Openbaring 21:1-4; Matteüs 8:11; Jesaja 65:17, 22-23; Openbaring 22:1-5, 11.*

Introductie:

De les van deze week brengt ons studie tot een einde. We belichten de laatste ontwikkelingen in de kosmische oorlog tussen God en Satan. Enkele noemenswaardige gebeurtenissen tijdens de climax van de grote strijd zijn: (1) de tijd van benauwdheid; (2) de wederkomst van Jezus; (3) de uitvoering van het oordeel in de hemel tijdens het millennium, met opeenvolgende gebeurtenissen op aarde en in de hemel; (4) het herstel van alle dingen voor de eeuwigheid. De Bijbel belooft dat de grote strijd zal eindigen in een overwinning voor God. De Schrift roept ons op God te vertrouwen, met Hem mee te werken in de verlossing van zoveel mogelijk mensen en over zijn verleden (kruis), heden (individuele kerk, verlossing) en toekomstige (uiteindelijke kosmische) overwinning te vertellen.

Thema:

De les van deze week richt zich op vier aan elkaar gerelateerde thema's:

1. God zelf ondersteunt en beschermt zijn volk tijdens de heftigste gedeelten van de laatste veldslag in de grote strijd.
2. De grote strijd eindigt met Gods overwinning over Satan, het kwaad en zonde, en over het lijden en de dood. Deze drievoudige overwinning is een zekerheid door de dood en opstanding van Christus.
3. Wij delen in Gods overwinning wanneer we die in geloof aanvaarden en de heilige Geest toestaan het in ons uit te werken.
4. Gods overwinning vindt zijn climax in de wederkomst van Jezus, het oordeel tijdens het millennium, en het herstel van alle dingen.

Deel II: Commentaar

Het einde van de genadetijd

Het einde van de genadetijd is een onderwerp dat vaak angst teweeg brengt bij veel mensen. De genadetijd is voorbij voor ieder individu op het moment van overlijden. Met andere woorden, de mogelijkheden voor een individu om op Gods genade te reageren zijn voorbij bij overlijden. De houding ten opzichte van Gods genade tijdens het leven heeft dan eeuwige gevolgen. God is rechtvaardig en behandelt ieder individu volgens het licht dat hij of zij ontving tijdens het leven, maar onze individuele reactie op Gods genade maakt wel verschil.

Adventisten begrijpen echter ook uit de Schrift dat, naast het sluiten van de genadetijd bij overlijden, er een moment in de geschiedenis van de grote strijd zal zijn waarop God verklaart dat de tijd voorbij

is waarin mensen zijn vergevende genade konden ontvangen om verlossing te verkrijgen. Dat moment zorgt voor een onomkeerbare situatie. Vanaf dat moment kan niemand nog verlost worden. De wereld functioneert dan onder de aankondiging die opgetekend staat in Openbaring: ‘Wie onheil aanricht, zal nog meer onheil aanrichten, en wie onrein is, zal nog onreiner worden. Wie goed doet zal nog meer goeddoen, en wie heilig is, zal nog heiliger worden.’¹²⁷ Veel christenen en adventisten die zich zorgen maken over hun verlossing, vragen zich af: ‘Wat als de sluiting van de genadetijd plaatsvindt terwijl ik even afgeleid was? Wat als ik er nog niet helemaal klaar voor was?’

Tenminste twee zaken moeten in dit geval duidelijk gemaakt worden.

Ten eerste is de sluiting van de genadetijd echt en het zal plaatsvinden. De misleidingen, intriges en het kwaad van Satan zullen niet eeuwig voortduren. Zonde, lijden en dood bestaan niet voor altijd. Het eeuwig laten voortbestaan van Satan, het kwaad en de dood zou betekenen dat God geen God van liefde en rechtvaardigheid is. Maar omdat Hij dat wel is, zal Hij de bronnen en krachten van het kwaad een halt toeroepen. God heeft geduldig gewacht en mensen alle mogelijkheden geboden zijn beloften te toetsen, Hem te leren kennen en tot Hem en zijn rijk van genade terug te keren. God zou wensen dat de hele mensheid zijn evangelie aanvaardt. Maar er komt een moment waarop God moet zeggen: ‘Genoeg, het is klaar.’

In de tweede plaats zal God zijn gift van beschermende genade niet bij zijn volk weghalen, ondanks zijn terugtrekking van genade en vergeving voor de onbekeerden bij het sluiten van de genadetijd. Dit is een heel belangrijk gegeven: het einde van de genadetijd betekent niet dat Gods liefde en genade voor de mensheid is uitgeput of dat het is opgebruikt. God zal altijd een God van liefde, genade en rechtvaardigheid blijven, zoals we ook zien in de Bijbel. Daarom zal er na het sluiten van de genadetijd niemand meer zijn die nog naar Gods genade verlangde en die in geloof op Gods oproep zou reageren en tegen wie God dan zou zeggen: ‘Sorry, te laat, Ik had je graag willen redden, maar de periode voor genade is helaas voorbij.’

Wanneer God de tijd van genade beëindigt, is dat zijn bevestiging dat ieder individu zijn of haar uiteindelijke keuze gemaakt heeft ten aanzien van zijn genade en zijn rijk. Op een toekomstig moment in de geschiedenis, zal de situatie in de wereld dusdanig zijn dat alle inwoners op aarde een keuze gemaakt hebben en zich achter God of achter Satan geschaard hebben. Dat besluit wordt echter niet impulsief op dat moment genomen. Ieder persoon zal zijn of haar beslissing nemen op basis van vrije keuze en in het volle besef van de gevolgen ervan. Net als noordelijk Israël en Juda, toen zij Gods verbond en de Messias afwezen, zullen sommigen besluiten dat zij niet bij de God van de Bijbel willen horen. Anderen zullen het eens zijn met Lucifers leugen en denken dat zij onsterfelijke goden zijn; zij verlangen niet naar een samenzijn met God in zijn rijk. God is verdrietig over deze onomkeerbare besluiten; Hij bood al het bewijs en liefde die nodig waren om hen te verlossen, maar Hij zal hun keuzes respecteren. Anderen zullen echter besluiten Gods genade te aanvaarden omdat zij van Hem houden en graag voor eeuwig bij Hem willen zijn.

Overigens betekent het sluiten van de genadetijd niet dat Gods trouwe volk vanaf dat moment zijn aanwezigheid, genade en rechtvaardige omarming moet missen. Christus verzekerde ons ervan dat Hij bij ons zal zijn ‘alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.’¹²⁸ De bekrachtiging met de heilige Geest, die wij ontvangen om de luide roep door te geven, zal niet van ons wijken. Gods hele volk, van Adam en Abel tot Abraham en Mozes, van David en Jesaja tot Paulus en de laatste christen die verzegeld wordt voordat de tijd van genade eindigt, wordt exclusief door de rechtvaardigheid en

¹²⁷ Openbaring 22:11

¹²⁸ Matteüs 28:20

tussenkoms van Christus verlost, door geloof. Het idee dat sommige christenen er aan het einde van de tijd alleen voor zullen staan is dan ook niet Bijbels.

De Bijbelse nieuwe hemel en aarde

Christenen praten en zingen over het algemeen over de hemel als de plaats van hun eindbestemming en eeuwige rust. We moeten echter het Bijbelse begrip van de hemel behouden en ervoor waken te vervallen in heidense of filosofische opvattingen over het paradijs. Volgens veel wereldbeelden, zoals de Griekse, hindoeïstische of boeddhistische filosofieën, is de hemel een zogenaamde transcendent, tijdloze en ruimteloze sfeer die alleen een onstoffelijke menselijke geest of ziel zou kunnen bereiken. In de Griekse filosofie behoudt de menselijke geest die de hemel bereikt op de een of andere manier zijn identiteit en bewustzijn. In het hindoeïsme, het boeddhisme en het neoplatonisme moet het menselijke bewustzijn dat de hemel bereikt verdwijnen door op te lossen in het universele bewustzijn.

Als gevolg van de invloed van de klassieke Griekse filosofie op het traditionele christendom geloven de meeste christenen nu in de onsterfelijkheid van de ziel en in een geestelijke, in plaats van een materiële, hemel. Deze christenen realiseren zich niet dat deze filosofische concepten onverenigbare tegenstellingen in hun theologie en leven creëren. Aan de ene kant denken traditionele christenen, wanneer ze over de dood en de hemel nadenken, in Griekse filosofische termen: bij de dood gaat de onsterfelijke ziel naar een transcendent, tijdloos, ruimteloos rijk, dat hel of hemel wordt genoemd. Aan de andere kant geloven deze zelfde christenen in de buitengewoon duidelijke Bijbelse leer van de opstanding van het lichaam. *Ze realiseren zich echter niet dat de onsterfelijkheid van de ziel en de wederopstanding van het lichaam eenvoudigweg onverenigbaar zijn en veel inconsistenties veroorzaken.*

Als onze zielen onsterfelijk zijn en al in de hemel bij God, waarom dan nog het lichaam opwekken? Onder dergelijke omstandigheden zou het opwekken van het lichaam impliceren dat de ziel de spirituele omgeving van de hemel moet verlaten om terug te keren in de materiële, tijdelijke en ruimtelijke sfeer. En zelfs dan moet je je afvragen: *'Als alleen de ziel onsterfelijk is, zal de opstanding van het lichaam dan permanent zijn. Is het lichaam vanaf nu ook eeuwig?'*

De Bijbelse leer aangaande de natuur van de mens en de opstanding elimineert al deze problemen en inconsistenties. In de eerste plaats maakt de Bijbelse leer ten aanzien van de holistische mens duidelijk dat mensen geen onsterfelijke ziel bezitten, maar dat zij complexe, niet deelbare en geïntegreerde levende wezens zijn. Bij zijn terugkeer zal Jezus de complete mens opwekken. Ten tweede wijst de Bijbelse leer ten aanzien van de natuur van de mens het Griekse dualisme en zijn concept van een transcendent, tijdloze, ruimteloze en goddelijke hemelse sfeer af.

Volgens de Bijbel wordt ons wezen bij de dood niet gedeeld. Wij overleven niet als etherische ziel, en als ziel die, volledig bewust, overgaat naar een staat van transcendentie voorbij het geschapen universum. Als we sterven, sterft ons hele wezen. Wanneer Christus echter terugkeert, zal Hij ons hele wezen doen herleven en ons verwelkomen in zijn echte, historische, tijdelijke en ruimtelijke koninkrijk. Ja, bij de wederkomst van Christus zullen we met Hem reizen naar de troon van God, naar het hemelse heiligdom, ergens in het centrum van het universum. Maar die reizen zullen plaatsvinden in het tijdelijke en ruimtelijke universum, wat betekent dat we in ruimte en tijd zullen reizen. We zullen nooit verder gaan dan het universum. In feite zal geen enkel geschapen wezen ooit transcendent zijn, omdat alleen God transcendent is of verder gaat dan het geschapen universum. Het transcendent willen bereiken is God willen zijn.

Het duizendjarige oordeel in de hemel zal ook een historische gebeurtenis zijn die zal plaatsvinden in ruimte en tijd in Gods hemelse heiligdom voor zijn troon, die zich eveneens op een centrale plek in het

universum bevindt. Na dat oordeel keren wij terug naar de aarde. Na Gods uitvoerende oordeel tegen Satan en de rest van de rebellen zal God onze planeet in haar oorspronkelijke schoonheid en perfectie herstellen. De nieuwe aarde zal ons thuis zijn. Daar zullen we leven zoals we oorspronkelijk vóór de zondeval bedoeld waren: bloemen ruiken, een tuin onderhouden, een blad bestuderen, met een leeuw spelen, verlost van alle leeftijden ontmoeten en ermee omgaan, maar ook met engelen en andere geschapen wezens. Het allerbelangrijkste is dat we het voorrecht zullen genieten van persoonlijke gemeenschap met God; wij zullen Hem persoonlijk aanbidden. De aarde en het universum zullen verzoend worden en teruggebracht worden naar de harmonie en eenheid die bestond vóór de zondeval. We zullen vrijelijk door het universum kunnen reizen. De reden dat we nu niet naar de hemel kunnen reizen is niet vanwege beperkingen of barrières van tijd, ruimte, substantie of snelheid, maar vanwege zonde. Wanneer de grote strijd eindelijk voorbij is en de zonde voor eens en voor altijd verwijderd is, zal de nieuwe (vernieuwde) aarde geïntegreerd worden met de hemel, en dan zal de meest kostbare Bijbelse belofte gerealiseerd worden: een nieuwe aarde en een nieuwe hemel.

Deel III: Toepassing

1. Heb je adventisten in je gemeente die bang zijn om over de gebeurtenissen van de eindtijd te spreken? Ben jij één van hen? Hoe kan je mensen helpen deze angst te overwinnen? Op welke manier kunnen jij en je gemeente onze Bijbelse boodschap als goed nieuws brengen, in plaats van een verwarrende Hollywood versie, of een enge post-apocalyptische film? Tegelijk, wat is de beste manier om op realistische wijze de duistere aspecten van de grote strijd, zoals religieuze vervolging en de tijd van moeilijkheden weer te geven?
2. Geloven mensen in jouw cultuur in de terugkeer van een godheid of een belangrijke goeroe? Wat zegt dit geloof ons over de hoop van de mensheid op de terugkeer van een verlosser vanuit 'het onbereikbare'? Op welke manier kun je de hoop op de wederkomst van Christus bespreken met zo'n publiek? Welke punten zou je benadrukken?
3. Sommige christenen en seculiere personen geloven dat de wederkomst van Christus gezien moet worden als symbool van een diepgaande morele transformatie van het menselijk individu of van de maatschappij. Hoe kan je aan dergelijke personen uitleggen dat de komst van Christus een letterlijke, zichtbare en hoorbare gebeurtenis is waarbij Jezus persoonlijk onze geschiedenis, tijd en ruimte binnenkomt?
4. Hoe denken de mensen in jouw cultuur over de hemel? Wat is problematisch in hun ideeën over de hemel als je het vergelijkt met de leer van de Bijbel? Op welke manier zou je de Bijbelse beschrijving van de hemel met hen kunnen bespreken? Welke zaken in de Bijbelse leer over de hemel zouden de mensen in jouw cultuur in het bijzonder aanspreken?